

GRØNNE

HVOR MANGE DJØFERE SKAL DER TIL AT FIKSE EN KLIMAKRISE?
Mød chefen, der droppede jobbet for at sælge bæredygtige blomster.
Juristen, som forlod advokatkontoret for at etablere verdens første energi-ø.
Og Lili Dreyer, der fik en idé, da hun rodede i et bjerg af gammelt tøj i London.

INVASION

UDVID DIT NETVÆRK

PÅ CBS EXECUTIVE SOMMERSKOLE

Det lysner forude. Vi glæder os til igen at kunne mødes med andre ledere og dele viden og erfaringer.

Sæt din lederudvikling øverst på agendaen på et sommerkursus i august:

- Adfærdsøkonomi og Nudging i Praksis
- Agilitet, Innovation og Forretningsudvikling
- Beslutningsprocesser og Kunstig Intelligens
- Bæredygtighed, Strategi og Forretningsudvikling (*udsolgt – ekstra hold oprettet i november*)
- Corporate Finance
- Digital Technologies for Business Transformation
- Effektiv Strategisk Ledelse gennem Positiv Psykologi
- Forhandlingsteknik (*få pladser tilbage*)
- Interessevaretagelse: Stakeholderrelationer og Lobbyisme (*udsolgt*)
- Lederens Mindset, Datafication og Kundestrategi
- Perspektiver på Forandringsledelse i en Krisetid
- Resultatorienteret Lederskab
- Retorisk Lederskab
- Storytelling som Ledelsesværktøj – Fra Strategi til Virkelighed (*få pladser tilbage*)
- Strategi og Forretningsudvikling som Drivkraft for Fornyelse
- Strategisk Performance Management
- Strategisk Regnskabsforståelse (*få pladser tilbage*)
- Strategisk Salgsledelse
- Succesfuld Strategiimplementering
- Økonomisk Styring og Strategisk Udvikling

Den Europæiske Unions Domstol søger freelanceoversættere og afholder derfor et udbud

Domstolen vil ad hoc tildele opgaver med oversættelse af juridiske tekster på visse officielle EU-sprog til dansk

tysk (DE)

engelsk (EN)

spansk (ES)

fransk (FR)

italiensk (IT)

nederlandsk (NL)

polsk (PL)

græsk (EL)

Udbuddet offentliggøres i EU-Tidende den 27. maj 2021

Udbudsdokumenterne er tilgængelige på:

<https://curia.europa.eu/jcms/freelance>

Anmodninger om oplysninger skal sendes til
FreelanceDA@curia.europa.eu

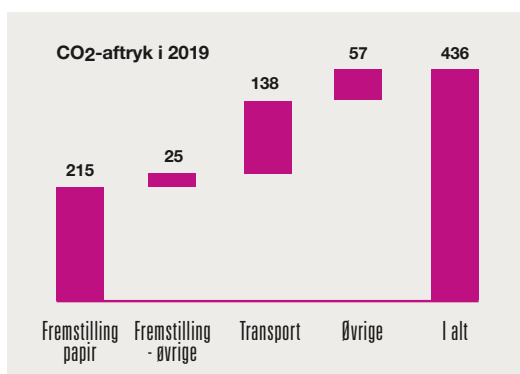
Derfor har vi lavet et helt nummer om grøn omstilling

For et år siden fik jeg et irriterende telefonopkald. Det var internt, fra en grøn projektgruppe, der skulle kortlægge Djøfs emissioner. Kunne jeg levere tal på Djøfbladets CO₂-aftryk?

Opkaldet var irriterende, fordi: 1) Jeg lige var i gang med noget andet, og 2) Ja, jeg vidste, at trykkeriet kunne levere tal – og de ville vise, at Djøfbladet er husets største CO₂-skurk.

Jeg bestilte tallene og gik i gang med forsvaret: "Jo, vi sviner, men vi har altså afskaffet plastik og pakker bladet ind i genbrugspapir, og vi trykker kun på FSC-certificeret papir fra bæredygtigt svensk skovbrug, og vi har lavet en app, så man kan nøjes med at læse bladet digitalt, og ..."

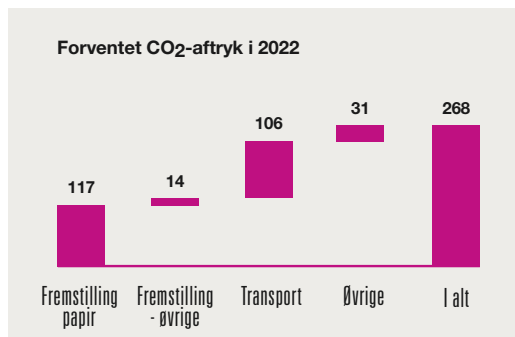
Så kom tallene fra trykkeriet. Jeg holdt mig for øjnene og videresendte til projektgruppen, som lidt senere kunne levere denne samlede opgørelse over **Djøfbladets årlige CO₂-aftryk**:

436 ton om året. Det svarer til 23 danskeres samlede årlige CO₂-udledning*.

Nu ville tilfældet, at vi allerede var i gang med at kigge på vores tryk og distribution, ikke for at spare CO₂, men for at spare penge. Og, gjorde trykkeriet os opmærksom på, hvis vi skiftede papirtype og gik lidt ned i papirvægt, kunne vi ikke alene spare et par procent på tryk- og distributionsudgifterne – men også reducere vores CO₂-aftryk med 36%.

Det var ikke den sværeste beslutning at tage. Vi implementerede ændringerne i foråret. Og nu ser vores årlige CO₂-regnskab sådan ud:

Oven i det har vi reduceret oplaget og går i år fra 11 til 10 udgaver, hvilket bringer den samlede CO₂-reduktion op på over 50%.

Jeg fortæller denne historie dels for at varedeklarere. Og dels fordi den har været en del af inspirationen til denne særudgave af Djøfbladet.

Den grønne dagsorden kan ikke længere parkeres i et CSR-kontor. Den er vokset ind i vores arbejdsliv og påvirker job og karrierer på tværs af hele samfundet.

På de næste knap 70 sider kan du møde jurister, økonomer og samfundsvidenskabere, som er havnet midt i klimakampen. Nogle er *die hard* klimaforkæmpere, andre passer bare deres arbejde.

Du kan møde eksperter, som siger, at der er brug for flere djøfere i den grønne omstilling. Og læse advarsler om, at de let kan ende i en klima-skurkerolle.

Jeg håber, det kan inspirere – og at du vil bidrage til debatten.

Dennis Christiansen
Chefredaktør

"Ja, jeg vidste, at Djøfbladet er husets største CO₂-skurk."

DENNIS CHRISTIANSEN

* Ifølge tal fra tænketanken CONCITO

De faste

- 09 Kort & nyt
- 12 Satire: Med på CC
- 14 Navne
- 36 Djøf mener
- 42 Efteruddannelse
- 44 Brevkassen
- 46 Jobannoncer
- 70 Boliger
- 71 Anbefalet

16

Hvor mange djøfere skal der til at fikse en klimakrise?

Der er behov for samfundsvidenskabelige skills, hvis vi skal i mål med den grønne omstilling, siger en lang række eksperter i en ny rapport – og udpeger 11 områder med særligt behov for djøf-kompetencer. Se, om der er behov for dine færdigheder på side 19.

20

10 historier fra den grønne invasion

Verden er ved at blive vendt på hovedet af grøn omstilling – og det påvirker job og karrierer på tværs af hele samfundet.

Mød chefen, der sagde farvel til forsikringskarrieren for at sælge bæredygtige blomster.

Juristen, som har forladt advokatkontoret for at være med til at etablere verdens første energi-ø.

Den studerende, der fik en idé, da hun rodede i en bunke gammelt tøj i London.

Du kan også møde en ildsjæl, der har kæmpet for kloden, siden han indsamlede underskrifter til Greenpeace som 12-årig. Og en håndfuld andre, som er endt her mere tilfældigt: I et grønt job – midt i det mest profilerede samfundsprojekt i en generation.

32

Staten skal have en ny lommeregner

Det skal være nemmere for ministerierne at regne på grøn omstilling. Derfor støtter Finansministeriet arbejdet med at udvikle en ny grøn regnemodel. Kan Den røde bygning regne grønt?

35

Dit Djøf

En Djøf Privat-formand beder dig om at gøre en lille, vigtig forskel. En bæredygtighedschef prøver at dæmpe sin begejstring. Og så kan du også få svar på to spørgsmål, der IKKE handler om klima.

52

Quiz: Hvor meget ved du om grøn omstilling?

En ny undersøgelse har brugt en quiz med 19 sandt eller falsk-spørgsmål til at give et fingerpeg om danskernes klimaviden. Hvor mange rigtige får du?

56

Rasmus i virkeligheden

Samfundsforskeren Rasmus Willig er gået ud i det private erhvervsliv. For han mener ikke, kloden kan reddes fra en sociologs skrivebord på RUC.

DIT DJØF

62

7 tips til at gøre en grøn forskel

Det kan godt være, du ikke har et grønt job, men derfor kan du alligevel gøre en positiv forskel for klimaet i løbet af din arbejdsdag, siger tidligere tænketanksdirektør. Og særligt én ting batter i klimaregnskabet.

64

Bliver det djøfernes skyld?

Det bliver djøferne, der skal svinge regnearkene, benchmark-listerne og paragrafferne, når vi skal finde ud af, hvordan vi når målene i den grønne omstilling. Så ender de igen på øretævernes holdeplads?

74

Det, Søren har lært af Samsø

Søren Hermansen syntes, det lød som et håbløst projekt: At omstille Samsø 100% til bæredygtig energi. Alligevel tog han jobbet – og lagde ud med at tabe lokalsamfundet.

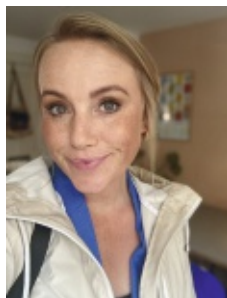
Bidragydere

1.

2.

3.

1. For et halvt års tid siden fik vi et tip. Om en tidligere studerende fra CBS, som ville arbejde med bæredygtighed, men ikke kunne finde et job – og i stedet har kastet sig ud i den iværksætteridé, hun fik under sit kandidatstudie i London. Du har allerede set hende på forsiden af dette magasin. Læs mere om **Lili Dreyer** og hendes drøm om en bæredygtig sko **på side 26**.

2. I dette magasin kan du finde aktivistiske ildsjæle, der har kæmpet klimakampen hele deres (arbejds)liv. Og du kan finde folk som **Claus Andersen**, 37-årig økonom, som for bare fem år siden ikke havde nogen idé om, at han ville komme til at arbejde med bæredygtighed. I dag arbejder han med omstillingen af transportsektoren. Den grønne dagsorden er vokset ind i hans – og mange andres – arbejdsliv. "Før i tiden handlede 'det grønne' mest om at udmønte nogle puljer og sparke noget i gang i det små. Men nu taler vi jo om en omkalfatring af den måde, samfundet fungerer på," siger Claus Andersen **på side 24**.

3. Chefkonsulent i Djøf **Talita Elvang** har haft minimum én finger med i tilblivelsen af dette klimanummer. Fx var det hende, der sidste år lige ville høre, om vi havde et overblik over Djøfbladets CO₂-aftryk – og indirekte satte os i gang med en gennemgang af vores trykproces, som har reduceret aftrykket pr. udgave med 36%. Som projektleder for projektet 'Djøf ser grønt' har hun samtidig kunne pege os i retning af flere interessante læsere med grønne job, se for eksempel **side 22, 25 og 30**.

45. årgang
ISSN 0107-6981
ISSN 1903-1432
(elektronisk version)

KONTAKT
Djøfbladet
www.Djøfbladet.dk
Gothersgade 133
1123 København K
Tlf. 33 95 97 00
djofbladet@djof.dk

Abonnementspris
1.020 kr. excl. moms.
Gratis for medlemmer
af Djøf.

Forside
Mads Teglers

Oplag 88.546
Tryk Stibo

Djøfbladet er trykt på
papir fra bæredygtigt
skovbrug, og bladet er
trykt i Danmark på et
ISO 14011 miljø-
certificeret trykkeri.

REDAKTION
Chefredaktør
Dennis Christiansen
(ansvarsh.)
dch@djof.dk
33 95 97 84

Redaktionschef
Mads Bang
mbg@djof.dk
33 95 98 43

Digital redaktør
Mikkel Arre
mia@djof.dk
33 95 99 09

Art Director
Håkan Rossing
hro@djof.dk
33 95 97 00

Vi tager ansvar for
indholdet og er tilmeldt

DJØFBLADET ER ET MAGASIN FOR MEDLEMMER AF DJØF

Journalister
Eva Bøgelund
ebn@djof.dk
33 95 97 88

Tine Santesson
tsa@djof.dk
33 95 97 93

Mads Matzon
mam@djof.dk
33 95 98 37

Laura Brix
lbx@djof.dk
33 95 98 47

Bladsekretær
Helle Jonasson
hej@djof.dk
33 95 99 18

Studentermødthjælper
Lærke Møller Hansen
lmn@djof.dk

DEBAT
Indlæg til siden med
læserbreve sendes
til bladet@djof.dk
senest 14 dage før
udgivelsesdato.
Redaktionen forbeholder
sig ret til at forkorte
indsendte læserbreve.
Mere om retningslinjer
for læserbreve og
debat på Djøfbladet.dk/
debatregler.

CITAT
Artikler i Djøfbladet
kan citeres med
kildeangivelse, jf.
Ophavsretslovens
bestemmelser om
citatret.

UDGIVELSES DATO
29.5.2021

NÆSTE NUMMER
Udkommer: 21.8.2021
I 2021 udgives 10
numre af Djøfbladet.
Announce-deadlines:
www.dgmedia.dk/djof

ANNONCER
DG Media a/s
Havneholmen 33
1561 København V
Telefon 70 27 11 55
epost@dgmedia.dk
www.dgmedia.dk/djof

Copenhagen
Summer
University

FORDI NY VIDEN IKKE KOMMER AF SIG SELV

FN'S 17 VERDENSMÅL

Strategiske muligheder og
praktisk implementering.

DKK 20.500

BÆREDYGTIG LEDELSE

Coaching
og Kierkegaard.

DKK 20.500

ADFÆRDSØKONOMI OG PSYKOLOGISKE VALG

Bagom menneskelig irrationalitet
og "nudging."

DKK 20.500

16.–20. AUGUST 2021

23.–27. AUGUST 2021

16.–20. AUGUST 2021

**Intensive 5-dages sommerkurser baseret på det
nyeste forskning. Kurserne henvender sig til
ledere og professionelle.**

For mere information og tilmelding:

COPENHAGENSUMMERUNIVERSITY.DK

KØBENHAVNS
UNIVERSITET

Spar op til
32%
på alle dine forsikringer
som Djøf-medlem*

Følger dine forsikringer med, når livet ændrer sig?

Få et forsikringstjek, der sikrer, at dine forsikringer følger med dit liv.

Din livssituation kan ændre sig løbende:

- Har du fået flere børn?
- Er du flyttet i hus?
- Har du købt ny bil eller et nyt designmøbel?
- Har du foretaget andre større ændringer?

Som medlem af Djøf har du særlige fordele gennem Codan. Lad vores erfarne rådgivere gennemgå dine forsikringer. Det er helt uforpligtende og sikrer, at du er ordentligt dækket og ikke betaler for noget, som du ikke længere har brug for.

Det kan du forvente af os

- ✓ Forsikringer udviklet med Djøf
- ✓ En attraktiv bil- og indboforsikring
- ✓ Mulighed for onlinemøder

Ring til vores forsikringsrådgivere på **33 55 30 80**, eller book et onlinemøde, når det passer dig.

Som medlem af Djøf får du særlige fordele og rabatter hos Codan

04.21. Codan Forsikring A/S, CVR 1052 9638.

* Du opnår rabatten på 32% ved tre kerneforsikringer. Læs mere om kerneforsikringer på codan.dk/djoef.

CODAN

Sørens klimakamp foregår i Indien og Indonesien

Han sidder på et kontor i København, men hans arbejde har konsekvenser 6.000 kilometer væk.

Søren Kjersgaard Hansen er netop startet i sit nye job i Center for Global Rådgivning hos Energistyrelsen, hvor han rådgiver andre lande i, hvordan de bedst integrerer vedvarende energi i deres energisystemer.

Energistyrelsen har opbygget partnerskaber med 16 lande, der samlet set står for over 60% af den globale CO2-udledning – og Søren har særligt fokus på Indien og Indonesien.

I Indien har han fx hjulpet med at finde ud af, hvad det vil koste at producere strøm via havvind. Og han er med til at undersøge, hvordan de indiske havne kan opbygge kapaciteten og logistikken til hav- og vindenergi.

Det er vigtigt og meningsfuldt for ham, at hans arbejde bidrager til bæredygtig udvikling.

”Det er den største problemstilling, vi står over for i verdenssamfundet. Når vi skal give vores planet videre til fremtidige generationer, er vi nødt til at handle nu,” siger Søren Kjersgaard Hansen.

12,4%

Så meget faldt CO₂-udledningen fra energiproduktionen i Danmark i år 2020, hvor nedlukninger og lavere aktivitetsniveau fik energiforbruget til at falde markant, viser Energistyrelsens opgørelser. Især forbruget af fossile energiformer som olie, gas og kul faldt.

/mbg

KLIMALEKTIER

”Jeg må indrømme, at hver gang der er artikler om det i avisen, og jeg tænker ’nu skal jeg læse det her, fordi jeg kan høre, at folk går op i det’, så når jeg halvt ned i artiklen, og så sidder jeg og tænker på den sidste Liverpool-kamp. Det interesserer mig simpelthen ikke.”

MATTIAS TESFAYE (S), udlændinge- og integrationsminister om klima i Politiken

/mbg

5 grunde til at vi stikker hovedet i sandet, når det handler om miljøet

Det hjælper ikke at bombardere os med konstante klima-alarm-dunder-taler. Det får os bare til at lægge hænderne for ørerne i stedet for at agere. Det viser forskning, som den norske økonom og psykolog Per Espen Stokness har gennemført.

Han har udviklet følgende teorier om, hvorfor vi har så svært ved at tage miljøtrusler alvorligt:

1 Vi bruger tvivlen: Der opstår et ubehag, når der er en modsætning mellem, hvad vi ved, og hvad vi gør. Ved at stille spørgsmålstejn ved og tvivle på klimaforskningen, skaber vi en psykologisk belønning, der eliminerer ubehaget. Det er lettere at ændre tænkning end adfærd.

2 Vi bruger afstanden: Klimaforandringer bliver ofte kommunikeret som noget, der ligger langt ude i fremtiden og som noget, der primært påvirker dem, der bor langt væk. Det mindsker vores empati for de berørte.

3 Vi tager flugten: Næsten 80 % af al klimakommunikation har katastrofeundertoner. Det får os til at vænne os til problemet. Men dommedagsbudskaber kan også skabe skyld og skam, som vi vælger at flygte fra.

4 Vi benægter: Benægtelse får os til at leve videre, som vi altid har gjort. Det handler ikke om uvidenhed eller intelligens, men om selvforsvar.

5 Vi filtrerer: Hvis oplysninger udfordrer vores livsstil, føles det som et angreb og ikke en kendsgerning. I konflikten mellem fakta og livsstil, vinder livsstilen ofte.

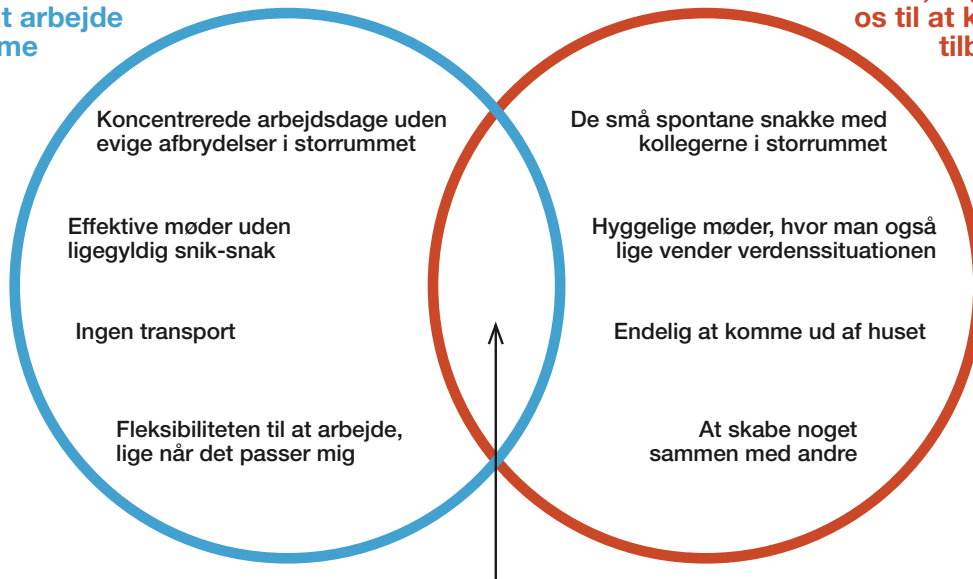
/tsa

Hvad vi lærte af pandemien

Det, vi elsker ved at arbejde hjemme

Det, vi glæder os til at komme tilbage til

Den vigtige læring, vi kan tage med os fra corona

Jobopslag: Regeringen søger grønne djøfere

Vil du være en drivende kraft i at forvandle regeringens ambitiøse klimamålsætninger til målrettede initiativer, som aldrig skal føres ud i livet?

OM JOBBET

Regeringen har store ambitioner på klimaområdet. Derfor søger vi ambitiøse djøfere, der vil være med til at identificere de tiltag, der er nødvendige for at leve op til Danmarks klimapligtelser, og sikre, at de ikke stiller sig i vejen for regeringens genvalg.

KVALIFIKATIONER

- Du er god til at arbejde innovativt med komplekse datasæt og udvælge de data, der kan få en graf til at ligne en hockeystav.
- Du kan formulere konkrete og målrettede indsatser, som skaber en illusion om, at vi gør noget ved klimaet uden på nogen måde at genere bilejere, boligejere, baconfetichister, små erhvervsdrivende, store er-

hvervsdrivende, mellemstore erhvervsdrivende, dem der smører makrelmadderne i Danmark, fagforeninger eller de rigtige danskere vest for Valby Bakke.

- Du evner at finde nye kilder til finansiering af klimatiltag ved anvendelse af allerede afsatte midler til gamle klimatiltag, som ingen opdager bliver genbrugt.

Din baggrund er ikke afgørende, men vi forestiller os, at du har erfaring fra lignende job, fx indsatsen mod hvidvask i Danske Bank eller arbejdsmiljøarbejdet i Nemlig.com. Vi kan tilbyde den rette kandidat et spændende job i et kreativt politisk miljø, hvor der er mange bolde i den varme luft, og hvor der aldrig er langt mellem tanke og manglende handling.

Klima er et højt prioriteret indsatsområde, så vi lægger vægt på, at du kan starte allerede i juni 2040. Har du flere spørgsmål til stillingen, kan du kontakte klimaministeren på Instagram.

Regeringen

FORSVINDER DINE BUDSKABER I FAGTERMER OG 'ULD I MUND'?

Kender du det: Du er knivskarp på dit faglige felt og har de rette budskaber og løsninger i hovedet. Men når du skal skrive om dem eller præsentere dem for vigtige interessenter, får du ofte spændt ben for dig selv, fordi din kommunikationsfaglighed halter.

Deltag på **Kommunikationsuddannelsen** og gør din kommunikation til et strategisk redskab. Du lærer at lægge en strategi for din skriftlige og mundtlige formidling, og hvordan du eksekverer den i praksis.

Uddannelsen, der giver 10 ECTS-point, er designet til dig som fagspecialist, der ikke er uddannet inden for kommunikation.

Opstart: 28. oktober 2021

Læs mere på djoef.dk/kommudd

Foto: Steen Brogaard

Underviser:
Anne Katrine Lund
Ph.d. i retorik og
strategisk rådgiver

Uddannelsen udbydes i samarbejde med:

DMJX Danmarks Medie-
og Journalisthøjskole

Danmark har givet Geethu en øjenåbner

Geethu Mariam Rajeev er 25 år og født i Indien, men opvokset i Dubai. I august 2019 kom hun til Danmark for at studere Applied Economics and Finance på Copenhagen Business School (CBS). Det har vendt op og ned på hendes syn på klimakrisen.

Problemerne med den globale opvarmning har altid ligget hende relativt fjernt, og hun har tænkt, at det var op til alle mulige andre at gøre noget.

”Det var egentlig først, da jeg kom til Danmark, at jeg begyndte at få øjnene op for den grønne omstilling, og at vi skal gøre noget for klimaet. Rigtig mange mennesker her i landet er bevidste om klimaudfordringerne, og de gør en aktiv indsats for at komme dem til

livs – også på de små individniveauer ved fx at cykle til arbejde. Det var en kæmpe øjenåbner og en stor motivation for mig,” fortæller hun.

Hun synes, at danskerne er virkelig gode til at tale om klimaudfordringerne i de daglige samtaler. Men det var især gennem CBS-kurset Carbon Literacy Training Programme, at hun fik øjnene op for, at der skal gøres noget på klimafronten.

”Jeg fik en større videnskabelig forståelse for klimafordringerne, og det var lærerigt at diskutere mulige løsninger med andre studerende. Jeg har en stor optimisme om, at vi nok skal få bugt med klimaudfordringerne,” lyder det fra hende. /nfo

Alexander
Taaning Grundholm
Fra Aarhus Universitet,
School of Business
and Social Sciences
Til Fuldmægtig,
Skattestyrelsen

Amalie Victoria Wex
Fra Danders & More
Advokatfirma
Til Fuldmægtig,
Rigspolitiet

Branislav Mihic
Fra Solrød Kommune
Til Specialkonsulent,
Høje-Taastrup Kommune

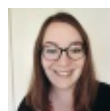
Casper Abild
Fra Johs. Tandrup A/S
Til Udviklingskonsulent,
Lyngby-Taarbæk Kommune

Cæcilie Marquard Otzen
Fra Copenhagen
Business Academy
Til Specialkonsulent,
Københavns Universitet,
Fællesadministration

Daniel Staugaard
Fra Sønderborg Kommune
Til Projektleder,
Aabenraa Kommune

Dominika Lund Bendtsen
Fra Udlændingestyrelsen
Til Fuldmægtig,
Indenrigs- og
Boligministeriets
Departement

Emil Drevsfeldt Nielsen
Fra Rud Pedersen A/S
Til Erhvervspolitisk konsulent,
Dansk Metalarbejderforbund

Fortæl om
dit jobskifte på
mitdjoef.dk

Betina Rasmussen
Fra Familieretshuset,
Afdeling Aabenraa
Til Specialkonsulent,
Færdselsstyrelsen

Christian F. H. Dubois
Fra Styrelsen for
Patientsikkerhed
Til Sekretariatschef,
Nationalt Genom Center

Gitte Thune
Fra Dansk Håndværk
Til HR Legal Advisor,
Foss Analytical A/S

Jens Bjerg Johansen
Fra Sundheds- og
Ældreministeriets Departement
Til Konsulent,
Ergoterapeutforeningen

Jeppe Tofteskov
Fra CBS
Til Økonomi Konsulent,
Lejre Kommune

Katrin Vilhelm Poulsen
Fra WWF European Policy Office
Til Seniorrådgiver,
Nordisk Ministerråds Sekretariat

Lina Seiersen
Fra Holstebro Kommune
Til Fuldmægtig,
Viborg Kommune

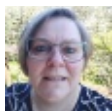
Michael Lund
Fra Arbejdsmarkedskontor Syd
Til Udviklingskonsulent,
Kolding Kommune

Rasmus Brunse
Fra Aarhus Universitet
Til Agile Coach,
Lego System A/S

Sinan Ceran
Fra Randers Kommune
Til Controller,
Vejen Kommune

Steven Vildgaard Hansen
Fra Erhvervsstyrelsen,
København
Til Advokat,
Advokatpartnerselskab
Foldschack, Forchhammer,
Dahlager & Barfod

Ulrik Jacobsen
Fra International
Aid Services Denmark
Til Quality Assurance
Controller,
International Media Support

Ina Winther Groth
Fra Økonomistyrelsen
Til Projektleder,
Landbrugsstyrelsen

Jakob Skov Bundgaard
Fra Lundgrens
Advokatpartnerselskab
Til Specialkonsulent,
Erhvervsstyrelsen

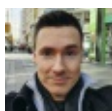
Majken Stegenborg
Fra Gældsstyrelsen
Til Driftsjurist,
ATP

Morten K. Jensen
Fra PFA Pension
Til Senior Risk Manager,
LB Forsikring A/S

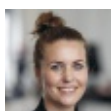
Natasha Holsøe Duncker
Fra JP/Politikens Hus A/S
Til Fuldmægtig,
Erhvervsstyrelsen,
København

Per Micki Christensen
Fra Københavns Universitet
Til Fuldmægtig,
Forsvarsministeriets
Personalestyrelse

Sabrina Lechenmayer
Fra Beskæftigelsesministeriets
Departement
Til Fuldmægtig,
Konkurrence- og
Forbrugerstyrelsen

Stine Hedekær Reinholdt
Fra Care Danmark
Fonden for Frivillig
U-Landsbistand
Til Ledelseskonsulent,
Københavns
Professionshøjskole S/I

Taxiarchoula Mourmoura
Fra Woden A/S
Til Business Analyst,
Bestseller A/S

Thomas A. Christensen
Fra Københavns Kommune,
Teknik- og Miljøforvaltningen
Til Chefkonsulent/
Madspiltskoordinator,
Københavns Kommune,
Børne- og
Ungdomsforvaltningen

Zaza Miriam
Hedegaard Jakobsen
Fra Grundejernes
Investeringsfond
Til Jurist, Familieretshuset,
Afdeling København

Den store omstilling kræver grønne djøfere

Hvad skal du særligt bidrage med, så vi når målene i den grønne omstilling? Her er 15 eksperter bud. De peger på et behov for flere – og mere grønne djøfere.

Hvad gør vi for at sikre, at djøferne i endnu højere grad bidrager til den grønne omstilling? Det spørgsmål har Djøf stillet 15 eksperter fra store virksomheder, det offentlige, fonde, tænketanke, råd og brancheorganisationer, som alle på den ene eller anden måde beskæftiger sig med grøn omstilling.

Det er der kommet en lille handy rapport på under 20 sider ud af.

Hvis man skulle koge dens budskab ned til et enkelt citat fra en af de 15 eksperter, så lad os gribe til Poul Toft Frederiksen, programchef i Poul Due Jensens Fond (Grundfos *red.*):

"Barriererne frem mod 2030 er ikke primært teknologiske – de er regulatoriske, økonomiske og så handler de ikke mindst om samfundsaccept. På alle de her felter skal de samfundsvidenskabelige kompetencer spille

ind, hvis teknologien skal ud at leve." Ekspertperspektiverne kan samles i tre overskrifter.

1 Det er svært at skalere, kommercialisere og implementere ny teknologi

Vi har de helt nye vedvarende teknologier som CO₂-fangst og power-to-X (energilagring, *red.*), men de skal ud i stor skala, ud over det danske hjemmemarked, hvis prisen skal drives ned, og de bliver konkurrencedygtige.

Det er en enorm opgave, der kræver stærke kompetencer i hele værdikæden fra metalarbejdere til jurister og *cand.merc.ere*, siger eksperterne i rapporten.

Vi skal løse de markeds- og reguleringsmæssige problemstillinger, og vi skal forstå de internationale udfordringer for at kunne skalere de danske grønne løsninger.

"Vi kan vise verden, hvordan man skal tænke sammenhængende og bæredygtige løsninger på tværs af

sektorer, fordi vi har et agilt samfund, hvor topledere, politikere og folkene på gulvet kan tale sammen og skabe fremtidens løsninger," håber adm. direktør i IT-branchen Natasha Friis Saxberg.

"Hvis vi tør, og vi investerer massivt, kan Danmark blive et grønt Silicon Valley," pointerer CEO i PensionDanmark og CBS-bestyrelsesformand Torben Møger Pedersen.

2 Tilgangen til den grønne omstilling er for siloopdelt

Klimakrisen respekterer hverken grænser mellem lande, fakulteter, ressourter eller sektorer.

"Samarbejde på tværs er nøglen. Der er behov for, at vi kan se forskellighederne som en styrke og spille hinanden gode," som direktør i tænketanken Frej, Iben Krog Rasmussen, siger det og trækker fødevareområdet frem:

"Her har vi brug for en gruppe, der

"Hvis vi tør, og vi investerer massivt, kan Danmark blive et grønt Silicon Valley."

TORBEN MØGER PEDERSEN,
CEO i PensionDanmark og CBS-bestyrelsesformand

"Vi har behov for folk, der ved noget om bæredygtighed. Det er ikke på det overordnede niveau, men bedst når folk ved noget om det specifikke. Fx logistik, indkøb, produktudvikling. Man skal kunne gøre indgreb i en virksomhed."

INGRID REUMERT,
Vp for bæredygtighed i Velux

"Økonomer, jurister og antropologer har en enorm rolle at spille på fx afgiftsspørgsmålet. Her hjælper teknologien ingenting."

**POUL TOFT
FREDERIKSEN,**
Programchef
Poul Due
Jensens Fond

kan være oversættende i den grønne omstilling og underbygge, at forskellige fagligheder kan tale sammen. Det mener jeg i høj grad, at djøferne kan."

Den offentlige sektor er for siloopdelt, men har på ingen måde patent på det. Også private virksomheder og universiteterne dyrker silotænkning, pointerer eksperterne.

"Det helt store spørgsmål er, hvordan vi i Danmark reelt bliver bedre til at sætte folk med forskellige fagligheder sammen og bruge deres respektive styrker til at løse svære problemer," siger bestyrelsesformand for tænketanken Concito Connie Hedegaard.

3 Det er en stor udfordring at få samfundet med

Alle skal med, hvis det skal lykkes.

"Der skal en adfærdsændring til – og der har vi behov for en bred vifte af kompetencer og fagligheder," siger Esben Lanthén, managing partner i Nordic Sustainability.

Vi har, relevant nok, kigget enormt meget på naturvidenskaben og økonomien, men der ligger en meget vigtig komponent i samfundsvidenskaben, siger Connie Hedegaard og spørger:

"Hvordan får man mennesker med på at gøre noget andet i morgen, end de gjorde i går?"

Grundfos-fondens Poul Toft Frederiksen slår ned på den svære diskussion om grønne afgifter:

"Økonomer, jurister og antropologer har en enorm rolle at spille på fx afgiftsspørgsmålet. Her hjælper teknologien ingenting. Det er udelukkende et samfundsvidenskabeligt spørgsmål, hvordan man indretter en CO₂-afgift, som opnår opbakning og fungerer efter hensigten."

De 15 eksperter er ikke enige om, i hvilken grad, grønne afgifter skal drive den grønne omstilling – nogle ser Frankrigs 'gule veste' som en lære-streg. Men de er enige om én ting:

At samfundsvidenskabelige kompetencer spiller en vigtig rolle i at finde løsningsforslag på de svære dilemmaer, når vi skal vælge vejen mod det grønne.

Både dybdefaglighed og holisme

Og hvad kan vi så lære af alt dette?

De samfundsvidenskabelige kompetencer skal udvides med mere konkret viden om klima og grøn

"Samarbejde på tværs er nøglen. Der er behov for, at vi kan se forskellighederne som en styrke og spille hinanden gode."

IBEN KROG RASMUSSEN,
Direktør i Tænketanken Frej

"Der er sindssygt meget brug for systemforståelse og holistisk tænkning."

ESBEN LANTHÉN,
Managing partner
Nordic
Sustainability

"Det er de faglige kernekompetencer og spidskompetencer, der skal bringe os i mål."

LARS AAGAARD,
Adm. Direktør i Dansk energi

omstilling – men uden der bliver gået på kompromis med fagligheden og specialiseringen.

Som bæredygtighedschef i Velux Ingrid Reumert siger:

"Der mangler grønne, specifikke kompetencer. Vi har behov for folk, der ved noget om bæredygtighed. Det er ikke på det overordnede niveau, men bedst når folk ved noget om det specifikke. Fx logistik, indkøb, produktudvikling. Man skal kunne gøre indgreb i en virksomhed."

Fra adm. direktør i Dansk Energi Lars Aagaard lyder det:

"Noget af det allermest afgørende i den grønne omstilling er dybdefaglighed. Uanset om det er som økonom, statskundskaber, ingeniør eller andre klimarelevante uddannelser. Det er de faglige kernekompetencer og spidskompetencer, der skal bringe os i mål."

Så dybdefagligheden skal være der. Men det skal holismen også.

Som Esben Lanthén fra Nordic

Sustainability formulerer det til slut i rapporten:

"Ingeniørerne kommer til at regne på konsekvenser og muligheder – og det kommer de til at gøre rigtig godt. Men det bliver i mange tilfælde djøferne, der skal fortælle dem, hvad de skal regne på, fordi der er sindssygt meget brug for systemforståelse og holistisk tænkning."

**HENT
RAPPORTEN**
'Et samfundsvi-
denskabeligt blik
på den grønne
omstilling' på
[djoef.dk/
eksperterundersogelse](https://djoef.dk/eksperterundersogelse)

"Vi kan vise verden, hvordan man skal tænke sammenhængende og bæredygtige løsninger på tværs af sektorer, fordi vi har et agilt samfund."

NATASHA FRIIS SAXBERG,
Administrerende direktør i it-Branchen

De 15 eksperter eksempler på særligt behov for djøf-kompetencer

Standarder for bæredygtighed

Offentlige indkøb skal i stigende grad være bæredygtige. Derfor skal der i højere grad defineres præcise og forståelige standarder for bæredygtighed.

Grønne regnemodeller

Regnemodellerne skal kunne afspejle udfordringerne og mulighederne ved den grønne omstilling. Det gør de ikke i tilstrækkelig grad i dag.

Kompleksitet i energiforsyningen

Krav om, at fremtidens energiforsyning tilbyder et mere fleksibelt energiforbrug, ændrer samspillet mellem producent og aftager. Det kræver et fornyet blik på hele værdikæden.

Organisering af den offentlige forvaltning

Den grønne dagsorden udfordrer den traditionelle ressortstruktur, politikudvikling- og risikotænkning i de politiske systemer. Der skal arbejdes med strukturer, der understøtter den grønne omstilling endnu bedre.

Grøn infrastruktur

At bringe vedvarende energiteknologi, fx batteristandere, ud i samfundet er både en teknologisk, planlægnings- og lovgivningsmæssig opgave.

Grønt afgiftssystem

Bæredygtige afgiftssystemer beror på en række samfundsvidenskabelige discipliner som økonomi, sociologi og statskundskab.

Bæredygtige investeringer og finansielle produkter

Antallet af nye bæredygtige investeringsprodukter vokser kraftigt, alt imens at reguleringen på dette område er under udformning. Rammerne skal videreudvikles, i takt med at markedet vokser – med respekt for marked og samfund.

Bedre datafundament for måling af CO₂-udledning

Mange virksomheder er dygtige til at måle og afrapportere deres CO₂-udledning. Men bredt set er der behov for, at vurderingen bygger på bedre data, og at der fastsættes klarere mål.

Opbakning på tværs af geografi og demografi

Nationale planer om vedvarende energiteknologi løber ofte ind i lokal modstand. Nytænkning skal styrke forankringen flere steder i landet og skabe incitamenter, der skubber til den udvikling.

Bedre klimaledelse

Virksomheders og organisationers omstilling i bæredygtig retning stiller store krav til topledelsen om at forstå de grønne mekanismer og få medarbejderne med.

Mere forskningsviden i spil

Forskning og politik skal i højere grad bringes sammen i den grønne omstilling. Sandsynligheden for, at forskningen gør en forskel, skal styrkes.

DE 15 EKSPERTER: Ingrid Reumert, Connie Hedegaard, Thomas A. Christensen, Poul Toft Frederiksen, Charlotte Gjedde, Jens Villiam Hoff, Esben Lanthén, Thomas Uhd, Thomas Beck Sørensen, Natasha Friis Saxberg, Sara Petrycer Hansen, Lars Aagaard, Torben Möger Pedersen, Iben Krog Rasmussen og Andreas Gjede.

Verden er ved at blive vendt på hovedet af grøn omstilling – og det påvirker job og karrierer på tværs af hele samfundet. Vi har mødt 10 jurister, økonomer og samfundsvidenskabere, som er havnet midt i kampen mod klimakrisen. Nogle føler sig kaldet. Andre er mere tilfældigt endt i det mest profilerede samfundsprojekt i en generation. ”Det bliver svært og ubehageligt,” siger én af dem.

DEN GRØNNE INVASION

TEKST

Laura Brix,
Tine Santesson,
Mads Matzon,
Mads Bang og
Dennis Christiansen

FOTO

Mads Teglers og
Tobias Nicolai

På havnen i Esbjerg er Danmarks grønne omstilling sat på spidsen. Det er her, olie og gas fra felterne i Nordsøen kommer i land, men det er også her, de store havvindmøleparker søsættes. Midt i den omstilling står Jesper Bank, en 52-årig økonom, som er kommerciel direktør for Esbjerg Havn. For ham er den grønne omstilling meget konkret.

"Omstillingen kommer til udtryk fysisk. Tingene er blevet enormt meget større. Hvor det i 2000 var et projekt for nogle få, da vi lavede vindmølleparken Horns Rev 1, er vindindustrien nu overalt på havnen," siger Jesper Bank.

Og alt vokser i størrelse: Vindmøllerne er blevet større, og derfor er kran-, kabel- og serviceskibe fulgt med. På land har man måttet udvide veje og

lave særlige rundkørsler for at kunne håndtere vindmøller i giga-størrelse.

Jesper Bank har arbejdet for havnen i syv år med at udvikle nye forretningsområder og have kontakt til de mange forskellige energi- og logistik-selskaber, der bruger havnen. Men han går længere tilbage i tiden, når han skal pege på, hvornår han selv har oplevet, at den grønne omstilling bed sig fast – både i hans arbejdsliv og i det omgivende samfund.

"Vi skal helt tilbage til mit første job som kommerciel analytiker i en genindvindingsvirksomhed. Udefra vil mange nok kalde det en skrothandel. Jeg brugte forbløffende meget tid på at forklare og forsvare, at vi arbejdede med en ressource. Det var ikke bare affald," siger han og tilføjer, at modstanden fandtes på alle niveauer

dengang i 1990'erne. Mentaliteten skiftede, og tanken om at affald kan have værdi, var ikke længere så sær.

"Dengang kunne jeg mærke, at her sker der noget med vores bevidsthed," siger Jesper Bank.

Men kan man være grøn, når man parallelt med de grønne ambitioner servicerer olie- og gasbranchen?

"I min hverdag er det ikke opdelt i sort og grønt. Fx er det nogle af de samme fartøjer, der bliver anvendt i både den ene og den anden del af sektoren," siger han og vender tilbage til den fysiske manifestation af de politiske strategier.

"Vi er i en transformationsperiode. Det tager tid at opbygge en kapacitet, og der er en rejse fra at skitsere nogle visioner, til det bliver virkelighed. Vejen er fysisk."

JESPER BANK,
cand.oecon.,
kommerciel direktør for Esbjerg Havn

"Tingene er blevet enormt meget større"

Den afgørende faktor er kapital

ANNE THOMASSEN,
Green Business Development Manager,
Danmarks Grønne Investeringsfond

Det handler om penge. Eller som Anne Thomassen, Green Business Development Manager i Danmarks Grønne Investeringsfond, siger det:

”Hvis der er en ligning med flere ubekendte, og svaret er grøn omstilling, vil den afgørende faktor være kapital. Det er den faktor, jeg arbejder med,” fortæller hun.

Sammen med sine kolleger skal Anne Thomassen sørge for at give grønne virksomheder, teknologier og forretningsmodeller 'luft under vingerne'. Og det motiverer hende, at hun gennem sit arbejde kan vise, at grøn omstilling og profit kan gå hånd i hånd.

”Vi kommer med en anden type kapital end de såkaldte 'bløde penge' i form af tilskud og støtte, som flere andre offentlige aktører kommer med. Vi kommer med 'hårde penge' i form af lån, som skal tilbagebetales. Det kan virksomhederne, som vi finansierer, netop fordi de er kommercielt bæredygtige. De bruger kapitalen til at vækste og vokse,” siger hun.

Selv om Anne Thomassen længe har interesseret sig for den grønne dagsorden og beskæftiget sig med emnet i tidligere ansættelser, så er det ikke en stor forkromet karriereplan, der har ført hende til stillingen i en grøn investeringsfond.

”Jeg må ærligt erkende, at der er en vis grad af tilfældighed over, at jeg er endt i min nuværende stilling,” fortæller hun.

Men hun er stolt over at arbejde i en organisation, hvor hun med en masse kapital i ryggen for alvor kan være med til at rykke noget.

”Idéen om at skabe en grøn omstilling uden at forholde sig til finansieringen vil være som at bygge et fly, men ikke tænke brændstof ind i projektet. Det kan se rigtig flot ud på papiret, men i praksis vil det bare ikke kunne få flyvehøjde,” siger hun.

Lasse Skou Andersen har en historie fra sit arbejde, han godt kan lide at fortælle.

Om hans første belysningsprojekt som energistyrer i Hillerød Kommune, hvor han fik installeret smarte LED-lamper i en børneinstitution – så lyset automatisk tændte og slukkede, alt efter hvor der var pædagoger og børn.

”Men der glemmer man nogle gange at tænke over konsekvenserne. Det var i november måned, og 13. december er der Lucia. Så alle børnene går gennem hele institutionen, og så tænder alt lyset lige præcis, hvor

de er. Det er selvfølgelig en *rookie mistake*,” siger Lasse Skou Andersen.

Man lærer. Der skal være mulighed for at slå automatikken fra. Han har gennemført et tilsvarende projekt på biblioteket, som nu sparer over 150.000 kWh om året.

Det er sådan nogle ’hands on’-projekter, der gør den 36-årige cand. techn.soc.er glad. Som energistyrer skal han fx prioritere en årlig pulje på 10,2 millioner kr. til energireoveringer af kommunens 800 bygninger. Udsiftning af lys, vinduer, tage. Installere solceller. Og myriader af andre projekter, hvor han pendulerer rundt

mellem håndværkere, ingeniører, pædagoger og djøfere.

”Jeg er grundlæggende sat i verden for at spare så meget energi og CO₂ som overhovedet muligt. Det er meget konkret. Der sker noget. Jeg ændrer noget.”

Ikke at hans arbejdsliv er lutter LED-belyst lagkage.

”Det, der kan pisse mig mest af, er den bureaukratiske del. Jeg hader, når ting går langsomt.”

Det irriterer, når han skal pille et solcelleanlæg ned pga. en otte år gammel skrivebordsfejl (hans løsning: at vente og se, om der ikke kom en dispensationsmulighed, så anlægget kunne blive – det gjorde der). Når et projekt skal jappes igennem, fordi der snart er valg. Eller når han leverer ufuldstændige energimålinger med forbehold til staten og et par måneder senere ser dem blæst op til en sandhed, der ikke holder.

”Det er frustrerende. Men jeg kan egentlig også godt lide udfordringen. Jeg ved ikke, om det er en masochistisk tilgang,” griner han.

”Det, der kan pisse mig mest af, er den bureaukratiske del”

LASSE SKOU ANDERSEN,
energistyrer, Hillerød Kommune

”Jeg har haft en stejl læringskurve”

CLAUS ANDERSEN,
økonom, afdelingschef
for Grøn omstilling i Transportministeriet

Claus Andersen havde slet ikke set det komme. At han som 37-årig økonom ville sidde i Transportministeriets direktion med ansvaret for den grønne omstilling af transportsektoren.

Da han blev polit.-kandidat i 2008, var det på skatte- og beskæftigelsesområdet, det skete. Dengang fyldte den grønne omstilling meget lidt.

”Men nu synes jeg, det er enormt interessant. Der er virkelig ved at ske noget – særligt i akademien. Så fra at være et område, jeg ikke hæftede mig særligt ved, er det for alvor kommet på dagsordenen. Også blandt økonomer.”

Claus Andersen – og Transportministeriet i det hele taget – har en central rolle i den vejtransportaftale, der blev indgået lige inden nytår. Her er ambitionen en million grønne biler i 2030, grønnere brændstof og en markant CO₂-reduktion. Og de er også i gang med at forhandle regeringens udspil til fremtidens infrastruktur.

”Før i tiden handlede ’det grønne’ mest om at udmønte nogle puljer og sparke noget i gang i det små. Men nu taler vi jo om en omkalfatring af den måde, samfundet fungerer på – det grønne bliver en integreret del af alt, hvad vi laver,” siger Claus Andersen.

Han har en fortid som analysechef i Beskæftigelsesministeriet og som cheføkonom i Københavns Kommune, hvor han arbejdede med Lynetteholmen – den kunstige ø, der skal bygges ude i Københavns Havn som en del af klimasikringen.

Har du tænkt: Kender jeg nok til det her – kan jeg løfte opgaven?

”Ja. Min største bekymring har nok været, at det teknologiske ikke var min hjemmebane. Så jeg har haft en stejl læringskurve, og jeg har prøvet at sætte mig ind i det efter bedste evne.”

”Men noget af det, som, jeg synes, er sværest – sammenlignet med alle de andre områder, jeg har arbejdet med – er, at det her er ekstremt langsigtet og teknologiafhængigt.”

Ann-Cathrine Pedersen sad på terrassen i sommerhuset sidste år i sommerferien og kiggede ud over vandet. Solen skinnede og vinden blæste. Og lige der ringede telefonen.

Efter opkaldet var Ann-Cathrine Pedersen ikke i tvivl.

”Der var bare noget særligt i, at jeg måske skulle være med til at bygge en ø op med vindmøller, og jeg samtidig sad på en rigtig dejlig dag og kunne kigge ud på en masse vindmøller.”

På det tidspunkt arbejdede hun hos Kammeradvokaten. Det havde hun gjort i 10 år. Det var hendes første og eneste job, siden hun blev juridisk kandidat. Hun var rigtig glad for jobbet, men det var tid til at prøve noget andet.

”Under min seneste barsel fik jeg lyst til at prøve noget nyt – et nyt retsomsråde, en ny måde at arbejde på og noget, der måske kunne give lidt mere luft.”

Af en eller anden grund blev hun ved med at vende tilbage til den jobannonce, hun var faldet over, som jurist i Center for vedvarende energi i Energistyrelsen. Et job, hvor hun skulle være med til at forberede etableringen af verdens første energio 80 kilometer ude i Nordsøen. På øen skal strømmen fra omkringliggende havvindparker samles og fordeles og i første omgang kunne dække tre millioner europæiske husstandes strømforbrug. På sigt er målet næsten det tredobbelte.

Hun fik jobbet og startede i september sidste år.

”Og selv om jeg ikke lige havde set mig selv i en offentlig stilling, synes jeg, det er fedt at tænke på, at når mine børn og deres børn tænder for en kontakt, får de god gavn af det arbejde, som vi lige nu sidder og laver.”

Men det var ikke primært det ’grønne’ i jobbet, det fik hende til at søge.

”Jeg tror ikke, den grønne omstilling kunne have drevet det alene for mig. Det var også afgørende, at jeg skulle sidde med nogle spændende juridiske problemstillinger,” siger hun.

”Den grønne omstilling kunne ikke have drevet det alene for mig”

ANN-CATHRINE PEDERSEN,
jurist i Center for vedvarende energi i Energistyrelsen

Drømmen om en bæredygtig sko

LILI DREYER,
kandidat i sustainability, entrepreneurship and
design, founder WAIR

Lili Dreyer står chokeret og hiver det ene fine stykke tøj efter det andet op fra et bjerg af bæreposer, der fylder container efter container. Tøjet skal ud. Det kan ikke genbruges. Ingen vil have det. Men det kan da ikke passe, tænker hun.

Det var dér i London, hun fandt svaret på et spørgsmål, som havde rumsteret i hendes hoved i et stykke tid.

Hun ville være iværksætter og var sikker på, at det skulle have noget med bæredygtighed at gøre. Hun tænkte: 'Kan bæredygtighed blive min iværksætter-super power?'

Blandt bjergene af affaldstøj fik hun idéen til det, der i dag er blevet til virksomheden WAIR. De producer sneakers af jeans og aflagt arbejdstøj.

Siden Lili Dreyer fik en symaskine i konfirmationsgave, har hun syet sit eget tøj – og altid af genbrugstekstiler.

Efter at have fået sin bachelor fra CBS i hus, tog hun til London for at tage en kandidatgrad i 'sustainability, entrepreneurship and design'.

Det var i forbindelse med en opgave i London, at hun opsøgte nogle NGO'er og genbrugscentre og fandt ud af, hvor meget tøj og tekstil der bare bliver smidt ud. Den sko, hun siden lavede som løsning på opgaven, endte med at blive den, hendes iværk-

sætterdrøm tog afsæt i.

Men det har ikke bare været et knips med fingrene, og så kørte WAIR derudaf. Heller ikke selv om firmaet har vundet flere innovationspriser i løbet af de to år, der er gået.

"Hele rejsen med en start-up er jo en kæmpe emotionel rutsjebanetur. Nogle gange ligger du bare og græder ned i puden i frustration, fordi din produktion er blevet forsinket, og en masse kunder venter på at få deres sko, og andre gange er du helt oppe at køre – fx når du har vundet en pris," fortæller Lili Dreyer.

Hun har lige 'mistet' to ud af sine fem cofounders, som hun har fundet til start-up-events og i netværket. De skal ud at have 'rigtige' job med 'rigtig' løn.

Indtil september får Lili 15.000 kroner om måneden i løn som den eneste, fordi WAIR er kommet gennem nåleøjet og for en periode er støttet af Innovationsfonden. Det betyder, at hun kan arbejde på fuld tid med WAIR. Ingen af de andre co-founders får løn – endnu – og laver andet ved siden af. Men WAIR er kommet rigtig godt fra start i år.

"Jeg tror, vi snart er der, hvor vi kan betale en lille løn til os alle – altså en løn, der er så stor, at vi kan betale vores husleje," siger Lili Dreyer.

"I alle mine job har jeg kunnet se, at det, jeg laver, ændrer noget for miljøet"

THOMAS A. CHRISTENSEN,
specialkonsulent, Københavns Kommune

S om 12-årig står Thomas A. Christensen i det lokale bycenter og forsøger at samle underskrifter ind for Greenpeace. "Bevar Antarktis som naturområde" er temaet for dagens underskriftindsamling, og til at hjælpe sig har han 30 jævnaldrende, som også sælger t-shirts og klistermærker.

I dag er han 49 år – og i 22 af dem har han arbejdet med det grønne område i otte forskellige stillinger. Senest som projektleder og specialkonsulent i Teknik- og Miljøforvaltningen i Københavns Kommune.

"I alle mine job har jeg kunnet se, at det, jeg laver, ændrer noget for miljøet. Det giver mig en højere motivation i mit arbejdsliv, og det giver mig mening i hverdagen at have et arbejde, hvor jeg føler, jeg kan gøre en forskel," fortæller han.

Han har de sidste to år arbejdet med projektet Bæredygtig Bundlinje 2.0 – et bredt projekt med mange samarbejdspartnere støttet af både EU-midler og Region Hovedstaden, som skal hjælpe 80 virksomheder til at blive mere bæredygtige ved at få grønne og cirkulære forretningsmodeller.

"Der er altid nogle trivialiteter i et job, men hvis man kan se, at man kan være med til at rykke noget ved miljøet, giver det mig en arbejdsglæde i hverdagen."

Thomas A. Christensen mærker i sit arbejde, at kommunen er med til at inspirere andre lande. Han har bl.a. holdt oplæg for en guvernør for en kæmpe kinesisk region, som ville lade sig inspirere af København.

"Set i et verdensperspektiv rykker det, vi laver i kommunen, ikke så meget rent CO₂-mæssigt, da vi udleder få mængder i forhold til mange store lande. Men man skal ikke undervurdere, at vi er inspiration og talerør til langt flere mennesker end bare i Danmark."

Thomas A. Christensen er for nylig blevet headhuntet til et nyt job – nu skal han arbejde med madspild. Så den grønne tråd i hans karriere fortsætter.

Sanne Stephansen har ansvaret for bæredygtighed på Roskilde Festival. Men både i år og sidste år er festivalen blevet aflyst.

”Det er vildt frustrerende, for festivalen fylder en hel del af mit arbejde. Men vi laver heldigvis også en masse andre ting, så aflysningerne har givet anledning til, at vi kigger på, hvor vi som almennyttig organisation også kan gøre os gældende.”

”Vi har jo stadig samme strategiske fokus, og vi synes stadig, at kunst og kultur og den bæredygtige udvikling er vigtig.”

Sanne Stephansen har været programleder for bæredygtighed på Roskilde Festival i næsten tre år.

Hun skal sikre indholdet i festivalens bæredygtighedsprogram. Helt praktisk skal hun oversætte strategiske ambitioner til konkrete handlinger. Tidligere har hun været projektleder for et spisested, der var frivilligdrevet, og lavede mad af overskudsvarer. Og det var her, at hun for alvor begyndte at arbejde med koblingen mellem grøn omstilling, kunst og kultur.

”Det blev mere klart for mig, hvordan kunst og kultur kan sætte skub i fx samtaler om grøn omstilling. Det er en særlig tilgang, som giver nye muligheder.”

Og den erkendelse passer godt sammen med Roskilde Festivals vision.

”Som borger kan man have en forestilling om, at klimaforandringerne ligger langt ude i fremtiden, og så kan det være svært at forholde sig til. Det er vigtigt at bruge kunst og kultur til at sætte et anderledes fokus på de her problemstillinger. Med kunsten kan vi tale mere ind i følelserne frem for fornuften. Og så skal vi bare have lov til at lave den festival.”

**"Vi har
måttet
tænke
i nye
baner"**

SANNE STEPHANSEN,
programleder for
bæredygtighed,
Roskilde Festival

Den grønne invasion

Britta Graugaard Sørensen klimarejse begyndte for alvor på en sejltur på Ha Long Bay i Vietnam for tre år siden. Familien brugte tre dage på at samle plastik, der flød rundt i bugten.

"Der begyndte vi for alvor at snakke om, hvordan vi kunne gøre en forskel for klimaet og miljøet på den ene eller den anden måde," fortæller Britta Graugaard Sørensen.

Hun var på barselsorlov fra sit job som kundechef i PFA, hvor klimavenlighed ikke var et fremmedord. En del af hendes job var at besøge kunder og præsentere muligheden for opsparring i klimavenlige investeringer.

Hun er gammel købmandsdatter og den virksomhed, hvor hendes kæreste var direktør, var netop blevet solgt, så de begyndte at kigge sig om efter en forretningsidé, der passede med deres vision.

Idéen kom på en rejse til Spanien. Her fik de øje på nogle særlige blomsterbuketter. Ekspedienten fik på en blanding af engelsk og spansk forklaret, at buketterne kunne holde i seks måneder. Godt for klimaet og godt imod 'køb og smid væk'-kulturen.

"Og så støder vi på de her blomster i Spanien, hvor vi pludselig rent forretningsmæssigt og strategisk kunne begynde at koble tingene sammen," fortæller hun.

LivingFlowers.dk blev en realitet for godt ét år siden. Leverandøren fandt de i Spanien. Her vokser blomsterne under åben himmel. Når de bliver plukket, bliver de sat i vand med en bionedbrydelig plantenektar. Og så kan de holde i seks måneder.

I første omgang var det kun hendes kæreste, der var fuldtidsbeskæftiget med LivingFlowers.dk. Britta beholdt sit job. Men kun til 1. januar. Og selv om hun ikke var i tvivl, var det en stor beslutning at tage.

"Jeg gik fra et supergodt job i PFA, så jeg trak da lige vejret en ekstra gang ind, inden jeg sagde op. Men jeg vil ikke sidde der som 80-årig og tænke: 'Hvorfor gjorde jeg ikke en forskel?'"

"Jeg trak da lige vejret en ekstra gang ind, inden jeg sagde op"

BRITTA GRAUGAARD SØRENSEN,
ejer af Living Flowers

”Vi kan ikke klare alt med elbiler og vindmøller”

ALEXANDER EGE,
International programme director, KR Foundation,
cand.soc. i internationale udviklingsstudier og EU studies

”H åndringen af klimaforandringer vil ændre det danske samfund. Vi vil alle mærke forandringer i vores privatliv.”

Sådan spår Alexander Ege, at det vil gå, hvis vi skal tage klimakrisen alvorligt. Han arbejder for den danske filantropiske klimafond KR Foundation, som hvert år uddeler omkring 100 millioner kroner til internationale projekter – primært om bæredygtig finansiering og adfærd. Fonden er stiftet af familien bag vinduesgiganten VELUX og har tidligere EU-kommisær for klima Connie Hedegaard som bestyrelsesformand.

”Hvis man er seriøs omkring klimaforandringerne, er det en bunden opgave at gøre noget ved dem. Så bliver vi også nødt til at tage fat de steder, hvor det er svært. Vi kan ikke klare alt med elbiler og vindmøller.”

Et af de projekter, som fonden støtter, handler om at få klimaomkostninger ind i Finansministeriets regnemodeller. Et andet er en engelsk tænketank, der

regner ud, hvor mange penge pensionskasser og pengetanke har på spil i risikofyldte og klimaskadende fossile investeringer. De støtter også undersøgelser om, hvordan privatpersoners forbrug påvirker klimaforandringerne, og hvad man kan gøre ved det.

Alexander Ege står i spidsen for et team, som undersøger, hvilke internationale projekter fondens bestyrelse skal tage stilling til, om de vil støtte. Han sikrer også, at projekterne understøtter fondens samlede grønne strategi, og samarbejdet med andre internationale filantropiske fonde.

Som privatperson mener han, det er på tide, at politikerne tør tale om, hvilke ændringer klimakampen vil få på folks privatliv. I forhold til fx madvaner, forbrug, transport og at job i visse sektorer ikke bidrager positivt til den grønne omstilling.

”At lade, som om vi kan komme igennem klimakrisen uden store forandringer, er både unfair og uærligt. Lad os tage den klimasnak og så satse på, at folk er voksne nok til, at de godt kan håndtere det, selv om det kan blive svært og ubehageligt.”

Det skal være nemmere for ministerierne at regne på grøn omstilling. Derfor støtter Finansministeriet arbejdet med at udvikle en ny regnemodel. Kan Den røde bygning regne grønt?

STATEN SKAL HAVE EN GRØN LOMMEREGER

"Det kan måske lyde mærkeligt, men det er faktisk relativt nemt at analysere klimaeffekter"

LARS HAAGEN PEDERSEN

Finansministeriet har ry for at være Slotsholmens budgetbisse, der står vagt om den finanspolitiske holdbarhed. Et af deres våben til at sikre, at statskassen stemmer, er regnemodeller, der kan anslå de økonomiske konsekvenser af politiske forslag, så vi undgår et offentligt overforbrug, der i sidste ende går ud over fremtidige generationers adgang til velfærd.

Men de nuværende modeller er utilstrækkelige til at måle politiske initiativers konsekvenser for miljø og klima.

Derfor arbejder en gruppe forskere lige nu med emner, som samles i en miljø- og klimaøkonomisk regnemodel, der kan hjælpe os bedst og billigst gennem den grønne omstilling. Modellen hedder GrønREFORM. Hvis forskerne evner at indfri deres ambitioner, vil Finansministeriet ved årsskiftet stå med en regnemodel, der ikke bare kan måle den økonomiske politiks indvirkning på klima og miljø, men også samfundseffekterne af miljøpolitiske tiltag.

"Målsætningen er, at vi får et nyt modelsystem, som samler alle problemstillinger om den grønne omstilling i et enkelt værktøj," siger Lars Haagen Pedersen. Han er afdelingschef for økonomisk politik i Finansministeriet, som bidrager til finansieringen af udviklingen af GrønREFORM.

Finansministre følger med

Arbejdet udføres i samarbejde mellem DREAM og forskere fra Københavns og Aarhus Universitet. Meningen er, at den nye regnemodel skal være så transparent, at alle – lige fra myndigheder til tænketanke, NGO'er og interessereorganisationer – skal kunne forstå, benytte og diskutere modellen. For det statslige embedsværk er målet især at få et værktøj, der skal gøre det lettere at kunne arbejde tværministerielt, forklarer Lars Haagen Pedersen.

"Hidtil har de forskellige resortministerier lavet deres egne beregninger om grøn omstilling, hvilket især er sket i Klima- og Energiministeriet, Fødevarer- og Miljøministeriet og Skatteministeriet. Sådan vil det også fortsat være. Men håbet er fremover, at de enkelte ministeriers analyser vil blive lettere at dele på tværs, fordi GrønREFORM bliver et fælles værktøj. Hvis vi alle kan arbejde inden for GrønREFORMs ramme, vil det effektivisere den

offentlige sektor og gøre det lettere for os at hjælpe politikerne med at kunne træffe de rigtige beslutninger," siger Lars Haagen Pedersen.

Det ambitiøse mål om helhedstæknning gør, at udlandet kigger interesseret med. OECD følger arbejdet nøje, ligesom der er interesse for projektet fra den internationale gruppe af finansministre kaldet Coalition of Finance Ministers for Climate Action.

"Vi kan godt mærke, at Danmark er blandt de første, der prøver at få en ny grøn regnemodel ind i et mere traditionelt finansministerielt setup, for der er internationalt ret meget opmærksomhed på det. Og vi, der arbejder med det her, synes selvfølgelig, at det giver en ekstra dimension, at der – også internationalt – er så stort fokus på det her," siger Lars Haagen Pedersen.

Han oplever, at den grønne dagsorden lige så stille er flyttet ind i Finansministeriet.

"Vi har oprettet et grønt center, som koordinerer politikeffekter af grønne tiltag. Rent teknisk betyder det simpelthen, at vi i Finansministeriet har omprioriteret vores ressourcer, så vi i dag bruger flere kræfter på det grønne," siger Lars Haagen Pedersen.

Stort potentiale

Spørgsmålet er selvfølgelig, hvor stort potentiale der er i den nye regnemodel. Det er set før, at nye værktøjer og anbefalinger udvikles for derefter at glide over i glemslen. Professor i miljøøkonomi ved Københavns Universitet Jette Bredahl Jacobsen, der er medlem af Klimarådet og i bestyrelsen for GrønREFORM, ser store potentialer i den nye model.

"Den kan blive enormt vigtig til at illustrere konsekvenserne af forskellige politiske udspil. Hvis vi tager den nylige debat om, hvordan man skal lave drivhusgasreduktion i landbrugssektoren, så kan GrønREFORM være med til at anslå de forskellige konsekvenser, afhængigt af om man vælger at indføre afgifter eller tilskud eller at satse på teknologisk udvikling. Man kan bruge modellen til at kvalificere, hvad de forskellige tilgange koster, og så er det i sidste ende en politisk beslutning, hvad man gør," forklarer Jette Bredahl Jacobsen.

Det virker logisk, at man også udregner politiske forslags påvirkning af klima og miljø. Hvorfor har man ikke gjort det noget før?

"Den ene grund er nok, at den nye model baserer sig på miljøøkonomiske estimater, som forskningsmæssigt har været underprioriteret i mange år, og en standardøkonom ved typisk ikke så meget om

"Jeg håber på, at en sådan model kan bruges til at se tingene bredere, end man hidtil har gjort."

JETTE BREDAHL JACOBSEN, PROFESSOR I MILJØØKONOMI

klimaøkonomi. Nu har man så opprioriteret miljøet i undervisningen på de økonomiske institutter, men det har jo været set som en niche. En anden grund er, at det er konceptuelt sværere at sætte værdi på forurening, der ikke omsættes på et marked, og det er nok derfor, det i mindre grad har været med i modellerne," siger Jette Bredahl Jacobsen.

Ikke alting fanges

GrønREFORM består af en række delmodeller for en række sektorer, såsom energi, landbrug og transport samt en hovedmodel, hvor også resultaterne fra delmodellerne skal kunne indgå. Og arbejdet er bestemt ikke uden udfordringer, forklarer Jette Bredahl Jacobsen.

"Man skal være opmærksom på, at det endnu kun er nogle af miljøeffekterne, der er inkluderet. Og selv om den måske kommer til at rumme mere og mere, er der ved alle modeller altid ting, der ikke fanges. At kende en models begrænsninger er derfor centralt," siger hun.

Ifølge Lars Haagen Pedersen har modellen lettere ved at håndtere nogle former for miljøbelastning end andre.

"Fordi de har den analyse-mæssige fordel, at det er ligegyldigt, hvorhenne udledningen finder sted. Det skyldes, at skadesvirkningen af CO₂-udledning på klimaet er det samme, uanset hvor på kloden du brænder en liter olie af," siger Lars Haagen Pedersen.

"Men det begynder for alvor at blive mere vanskeligt, når vi også vil bruge modellen til at undersøge eksempelvis vandforurening med kvælstof og fosfor, som påvirkes af, under hvilke forhold eksempelvis gødning er blevet spredt. Er det eksempelvis tæt på et vandløb, så er der risiko for, at skaden er større, end hvis det sker et sted, hvor gødningen i højere grad bindes i jorden og ikke så let kan udvaskes. Det er derfor ikke nok at vide, hvor meget gødning der er tilført. Man skal også vide, hvor den er tilført," forklarer han.

Transparens er en dyd

Regnemodeller har altid været til debat, og med så mange interesser på spil er der heller ingen tvivl om, at GrønREFORM vil skabe diskussion. Af samme grund fokuserer man i udviklingen på at være så transparent som muligt omkring dens metoder. Arbejdet sker i løbende og tæt kontakt med repræsentanter fra mange af de brancher og forskningsgrene, der har interesse i den nye model.

"Det er et helt grundlæggende princip, at vi gerne vil være åbne om den måde, vi regner på. For hvis man ikke kan forklare det, så kan man heller ikke forsvare det. Tankegangen er, at alle skal kunne vurdere det faglige grundlag, og jeg håber, at det vil bidrage til en diskussion blandt forskere og politikere om, hvordan man gør tingene. Det ville være rigtig fint," siger Lars Haagen Pedersen.

Når resultatet ligger klar senere på året, vil vi forhåbentlig stå med et værktøj, der gør det langt lettere at beregne det grønne aftryk af politiske forslag.

"Jeg håber på, at en sådan model kan bruges til at se tingene bredere, end man hidtil har gjort, så man automatisk indregner grønne værdier, når man ser på konsekvenserne af nye forslag," siger Jette Bredahl Jacobsen fra Klimarådet.

Kan I være sikre på, at modellen vil blive brugt bredt?

"Nej, selvfølgelig ikke. Det afhænger af, hvor godt den kommer til at ramme aktørernes behov. Men hvor meget den ender med at blive brugt, afhænger i sidste ende af, hvor god den bliver, hvor let den er at bruge, og hvor gennemskuelig den er. Og så selvfølgelig af den politiske vilje."

GRØNREFORM

GrønREFORM består formelt set af et forskningsprojekt med forskere fra Københavns og Aarhus Universitet samt af en modelgruppe under den uafhængige statslige institution DREAM. Arbejdet med GrønREFORM blev igangsat i 2016 af professor og tidligere formand for Klimarådet, Peter Birch Sørensen, med støtte fra Carlsberg Fondet på 6,1 millioner kroner. Også KU, KR Foundation og Economic Policy Research Network har bidraget økonomisk. I 2019 bevilgede Finansministeriet 6,8 millioner kroner til at oprette modelgruppen. Arbejdet med den nye model forventes færdig i slutningen af året.

Læs mere på

dreamgruppen.dk/groenreform

DIT

DJØF

36 Djøf mener

Formand for Djøf Privat Henrik Funder har en opgave til dig: "Som djøfere har vi en central rolle i, at Danmark og danske virksomheder finder vejene til at realisere de ambitiøse klimamålsætninger."

38 Problemet ved at være en ildsjæl

Thomas Kantsø prøver at tøjle sin egen begejstring, når han som klima- og bæredygtighedshoved lobbyist for den grønne omstilling. "Ellers kommer jeg nemt til at tale til folks dårlige samvittighed."

42 Djøfs kurser og uddannelser

43 Seks strategier til bæredygtig ledelse

Du kan ikke planlægge dig til en løsning, hvis du vil skabe resultater med bæredygtig ledelse, siger ph.d. i velfærdsledelse og teknologi, Christa Amhøj. 'Ikke planlægge'... Hvad gør vi så?

44 Spørg Djøf

46 Ledige stillinger

" Vi skal huske,
at en vigtig årsag til,
at Danmark ligger
i front, er, at stort set
alle danske arbejds-
pladser har en grøn
strategi."

HENRIK FUNDER

HVAD GØR DU?

Gør du og dine kolleger
en lille grøn forskel, så skriv
og fortæl os om det.

Send din kommentar til
djoefbladet@djoef.dk

Henning Thiesen
FORMAND
Djøf

Ninna Würtzen
FORMAND
Djøfs Pensionistforening

Rasmus Pilegaard Petersen
FORMAND
Djøf Studerende

Sara Vergo
FORMAND
Djøf Offentlig

Mathias Dahlerup Krarup
FORMAND
Djøf Advokat

Hanne Fugl Eskjær
FORMAND
Offentlige Chefer i Djøf

Den lille, vigtige grønne forskel

AF HENRIK FUNDER, FORMAND DJØF PRIVAT

Min hustru og jeg har indført tre vegetardage derhjemme. Det er jeg blevet så glad for, at jeg nu ofte vælger vegetarretterne i kanten på Novozymes, hvor jeg arbejder. For ud over at det smager godt, så føler jeg, at jeg hver uge gør min egen lille, personlige forskel for klimaet. Og den lille forskel betyder noget.

Danmark er foregangsland, når det kommer til grøn omstilling. Ofte er det virksomheder som Ørsted, Vestas og min egen arbejdsplads, Novozymes, der får æren. Men vi skal huske, at en vigtig årsag til, at Danmark ligger i front, er, at stort set alle danske arbejdspladser har en grøn strategi, også Djøf.

Jeg plejer at sige, at alle medlemmer af Djøf på den ene eller anden måde arbejder med bæredygtighed. Se blot mit eget eksempel. Det er bestemt ikke mig, der udvikler det næste grønne hit hos Novozymes. Udvinning af molekyler og enzymudvikling står vores dygtige ingeniører for. Min rolle som global salgsdirektør er derimod at få de grønne løsninger ud til så mange som muligt. Jeg har samtidig kolleger i produktionen, der sørger for, at vi genanvender vores vand, mens logistikfolk systematisk sikrer, at vores lastbiler er helt fyldt,

før de forlader fabrikken. Vi gør allesammen, gennem vores daglige arbejde, en forskel for klimaet.

Men det gælder ikke kun os, der arbejder i virksomheder med grøn teknologi. Den grønne omstilling foregår alle vegne. Vi trykker ikke længere årsrapporten, taxaboner bliver skiftet ud med buskort og elcykel, vi bruger genbrugs-papir og sørger for at bruge samme kop hele dagen til vores kaffe. Alle bidrag tæller i det store regnskab.

Så tænk gerne over, hvordan du i dit job og med dine nye arbejdsvaner gør en forskel. Som djøfere har vi nemlig en central rolle i, at Danmark og danske virksomheder finder vejene til at realisere de ambitiøse klimamålsætninger. Vores kompetencer er en del af løsningen. Og du behøver ikke finde ud af det alene.

Lige nu glæder jeg mig over den store interesse, der spirer frem hos Djøfs medlemmer for at indgå i medlemsdrevne netværk om bæredygtighed. Hvis du er interesseret i, hvordan du kan indarbejde bæredygtighed i din virksomhed eller organisation på medarbejder-niveau, så find det næste virtuelle netværk eller et af vores mange webinarer om bæredygtighed i Djøfs medlemsunivers og på dette link djoef.dk/baeredygtig.

Vi kan alle gøre en forskel – fra den store klimastrategi til den lille tur til vegetarkøen.

Arrangementer & karriereworkshops

Alle arrangementer er med få undtagelser gratis. **Tilmeld dig på** djoef.dk/kalender.

3. juni kl. 8-9.30

ONLINE

Reboarding af medarbejdere efter corona

Styrk dit lederskab med viden om trivsel, effektivitet, kollegaskab og organisering af arbejdet i den nye hverdag efter corona.

Læs mere på djoef.dk/reboarding

ONLINE

Jobsøgning – når du er i job

Skriv cv og ansøgninger, der får dig til samtale og videre til dit næste job.

1. juni kl. 17-18.30

ONLINE

NGO-dagen 2021

Vi dykker ned i bærende elementer for NGO'ere fx aktivisme, engagement, frivillighed, relationsarbejde og samspil.

01. juni kl. 16.30-18.50

Brug dit netværk strategisk – for erfarne

Kend dit netværks styrker og brug det til at få ny viden og nå dine mål.

3. juni kl. 17-20, København

ONLINE

Sådan styrker du din selvledelse

Få praktiske redskaber til bedre selvledelse – fx at forvalte tid, skabe motivation og at sætte mål for din karriere.

3. juni kl. 15-16

ONLINE

Sådan skaber du en bedre work-life-balance

Bliv klogere på, hvad der skal til for at opnå den balance, der matcher dig og dit liv.

8. juni kl. 15-16

Skab forbedringer gennem servicedesign

Giv bedre brugeroplevelser og styrk interaktionen mellem din organisation og dine kunder.

8. juni kl. 17-19, København

ONLINE

'Bare sig fra' – sexistisk retorik

Emma Holten stiller skarpt på arbejdspladsens 'uskyldige' sexismen og de faktorer, der er i spil.

8. juni kl. 20.15-21.30

Sådan bruger du naturen til ro og læring

Du lærer at skærpe dine sanser og styrke dit nærvær gennem oplæg og øvelser, mens vi går en tur i Rebild Bakker.

8. juni kl. 17-20, Skørping

ONLINE

Verdensmålene og ledelse

Verdensmålene og bæredygtig ledelse kan skabe værdi på arbejdspladsen – hør hvordan.

9. juni kl. 8.30-10

ONLINE

Boost din karriere

Få klarhed over dine styrker og tips til at analysere jobmarkedet – og blive klar til det næste skridt i dit arbejdsliv.

10. juni kl. 8-9.30

ONLINE

Er budgetloven en samfundøkonomisk spændetrøje?

Tag med til debat om fordele og ulemper ved kravet om maksimal gældsætning i budgetloven.

10. juni kl. 17-18.45

ONLINE

Sæt i gear til dit første lederjob

Vi stiller skarpt på, hvordan du bringer dig i spil til at lande dit første lederjob.

15. juni kl. 15-16

16. juni kl. 17-18.30

ONLINE

Når stress skyldes mangel på mening

Stress kan skyldes meget – også mangel på faglige udfordringer. Hør om burnout, boreout og moralsk stress og blive klogere på, om du selv er ligevægts- eller spændingsøgende.

Læs mere på djoef.dk/stressviden

OPSAGT? Kom godt videre

Som medlem af Djøf kan du vælge et outplacement-forløb til markedets bedste pris. Sammen med en erfaren konsulent kortlægger du dine kompetencer og jobønsker og fintuner din jobsøgning fra A-Z – så dit næste job også bliver dit drømmejob.

Læs mere på djoef.dk/outplacement

Mød vinderen af Djøfs lederpris

Årets vinder af Djøfs lederpris 2021 er netop kåret. Prisen gives til en leder, der i særlig grad har skabt resultater gennem andre med tillid, samarbejde og gode beslutninger.

Se mere på djoef.dk/lederprisen

FÅ RABAT PÅ BÆREDYGTIGE MÅLTIDSKASSER

Spar op til 2.500 kr. på måltidskasser fra HelloFresh. Du får sunde, lokale råvarer og nemme opskrifter leveret til døren, når det passer dig. Perfekt når du vil spare tid og undgå madspild. Du får 35% rabat på din første kasse, 15% på den anden og 10% på de næste 24 kasser.

Læs mere på djoef.dk/hellofresh

Det GODE arbejdsliv

Den næste tid sætter vi fokus på det gode arbejdsliv. Fx hjemmearbejde, selvledelse, work-life-balance, sunde arbejdsvaner og din relation til chef og kolleger.

Få et smugkig på djoef.dk/worklifebalance

THOMAS**KANTSØ, 44 ÅR.**

Bor på Frederiksberg med sin søn på knap 5 år.

SIDEN 2020:

Klima- og bæredygtighedschef i Djøf

SIDEN 2010:

Chefkonsulent i Djøf

2009-2010:

Karrierekonsulent i CA a-kasse

2008 - 2009:

HR- og rekrutterings-specialist i Accenture

2004 - 2007:

Chefkonsulent i Excellent Match

2002 - 2004:

HR-konsulent i Temp-Team

UDDANNET: BA i business administration & international HRM fra Stafford University i 2002.

Thomas er lobbyist for den grønne omstilling:

”Det sværeste er faktisk at tøjle min egen begejstring”

For fire år siden fik Thomas Kantsø en grøn opvågen. I dag er han klimaa- og bæredygtighedsschef i Djøf og mener, at djøfernes kompetencer er en vigtig brik i at indfri arbejdspladsernes og samfundets grønne mål.

Tekst: Louise Tuborgh Foto: Alexander Höllsberg

Thomas Kantsø er vokset op i en traditionel familie i Slagelse, hvor ”Ø-mærket endnu ikke rigtig har fundet vej til køleskabshylderne.” Den afslappede holdning til økologi og klima overtog Thomas, der er uddannet inden for HR og erhvervsøkonomi. Men det ændrede sig for fire år siden, da hans søn startede i vuggestue. Her mødte de et økologisk miniunivers, hvor alt fra madplaner til bygningsmaterialer var bæredygtigt. Samtidig faldt Thomas over en rapport, der estimerede, at der i 2035 vil være cirka 42.000 nye grønne jobs i Øresundsregionen.

”Jeg var ret overbevist om, at der måtte gemme sig en masse djøf-jobs i det tal. Så med min chefs godkendelse dykkede jeg ned i det – og blev mere og mere grebet. Både af, hvor få krav der generelt stilles til medarbejdere om at bidrage til den grønne omstilling, men også af, hvor nødvendig djøfernes kompetencer er for at nå i mål,” forklarer Thomas Kantsø.

Brug for brobyggere

FN's 17 verdensmål er blevet Thomas Kantsø's ledestjerne. Særligt det 17. mål 'Partnerskaber for handling', som, han mener taler lige ind i djøfernes fremtid. Der vil fx være et stort behov for medarbejdere, der kan bygge bro mellem forskellige fagligheder på det grønne område, og som kan implementere EU-direktiver i den danske

miljølovgivning. De seneste tre år har Thomas Kantsø bl.a. stået i spidsen for en række morgenmøder, hvor grønne løsninger, erfaringer og udfordringer udveksles mellem deltagerne og et panel af fire-fem klimabevidste arbejdspladser, tænketanke og politikere.

Thomas' ambition er, at vi taler klimadagsordenen op og ikke ned. At vi snakker med hinanden, deler erfaringer og er nysgerrige på at prøve ting af. Det er drivkraften, når han besøger arbejdspladser rundt om i Danmark, udvikler guidelines for grønnere arrangementer, planlægger webinarer – fx om bæredygtige indkøb – og når han snakker med medlemmer, der ringer for at få rådgivning om en grøn karriere.

”Mange er jo *purpose*-drevne, og det giver rigtig meget mening at arbejde for den grønne omstilling. Det er i min optik historiens største, fælles opgave, hvis udfald påvirker os alle sammen,” understreger han.

De små tiltag tæller

I andelslejligheden på Frederiksberg har Thomas Kantsø minutiøst gennemgået og prioriteret sin egen klimapåvirkning. Det betyder, at han har droppet oksekød, stort set kun køber økologisk, ikke længere bruger skyllemiddel – på trods af at han elsker duften – kører delebil, reparerer sit tøj og køber secondhand og sætter sine sparepenge i grønne investeringer. Det kan lyde frelst, men Thomas er meget opmærksom på at undgå rollen som prædikant – selv om det kan være udfordrende.

”Jeg synes overhovedet ikke, det har været svært at gøre mit liv mere bæredygtigt. Det ved jeg godt kan være en ret irriterende attitude, så det sværeste er faktisk at tøjle min egen begejstring. Ellers kommer jeg nemt til at tale til andres dårlige samvittighed, og så er reaktionen helt naturligt modstand. Det vigtigste budskab er, at selv de små initiativer batter i det store klimaregnskab. Hvis vi alle sammen overvejer, hvor vi som borgere og medarbejdere kan tage den grønne kasket på, så er vi allerede et stykke af vejen,” siger Thomas Kantsø.

DIN KARRIERE

Vil du have et grønt job?

Læs mere om dine jobmuligheder på djoef.dk/klima

Djøfs kurser og uddannelser

Se alle kurserne og tilmeld dig på djoef.dk/kurser. Alle priser er eksklusiv moms.

Skal du nå med på Forvaltnings- konferencen?

OPSTART: 26. AUGUST 2021

Kom til debat uden filter, når politikere, forskere og embedsmænd diskuterer distancearbejde, nærhedsreform og magtforrykning. Hvad betyder det for sammenhængskraften i den offentlige sektor og idealet om den upolitiske embedsmand? Få svaret på konferencen.

Medlemspris: 4.500 kr.

Læs mere på djoef.dk/forvaltning

Leder uden personaleansvar

Øg din handlekraft som uformel leder. På kurset lærer du at forstå din rolle og dit ansvar, og hvordan du etablerer et tydeligt ledelsesmandat og sikrer et godt samspil med ledelsen.

Opstart: 19. august 2021

Medlemspris: 26.700 kr.

Excel til data og analyser

Bliv trænet i at bruge Excel mere effektivt på kurset. Du får indblik i, hvordan du nemmere løser de opgaver, som har fokus på indsamling, bearbejdning og præsentation af data.

Opstart: 31. august 2021

Medlemspris: 6.900 kr.

Chefkonsulent- uddannelsen

Løft kvaliteten af dine faglige bidrag og skab bedre resultater. Du lærer at navigere i rollen som uformel leder, og du bliver trænet i at være en aktiv medspiller for kolleger og ledere.

Opstart: 31. august 2021

Medlemspris: 52.500 kr.

Grundlæggende projektledelse

Øg muligheden for succes, når du forstår at styre hvert projekt effektivt. På kurset får du de grundlæggende projektmeter ind under huden. Du kan også tage kurset online.

Opstart: Flere datoer, både København og Aarhus
Medlemspris: 10.500 kr.

Styrke og motivation i karrieren

Genfind din arbejds passion på Djøfs personlige udviklingsforløb. Gør dine styrker til en kilde til energi og arbejds glæde, samtidig med at du forfiner dine kompetencer og øger din handlekraft.

Opstart: 25. august 2021

Medlemspris: 30.000 kr.

Organisations- psykologiuuddannelsen

Lær at øge samarbejdet, effektiviteten og arbejds glæden i en organisation. På uddannelsen får du metoder og værktøjer til at arbejde med forandringer i organisationer og til at udvikle mennesker.

Opstart: 15. september 2021

Medlemspris: 30.000 kr.

Det personlige lederskab og forandring

Styrk dine personlige ledelseskompetencer på det første modul på Diplomuuddannelsen i ledelse. Du får værktøjer til at skærpe din kommunikation og dine evner til at håndtere komplekse forandringer i praksis.

Opstart: 7. september 2021

Medlemspris: 17.980 kr.

Teamledelse og teamkultur

På kurset får du redskaber til at skabe en teamkultur, hvor I spiller hinanden gode. Lær at bruge teamets forskelle konstruktivt og målrette din ledelsesstil til situationen og konteksten.

Opstart: 28. september 2021

Medlemspris: 19.950 kr.

NYHED

OPSTART: 28. OKTOBER 2021

Vær strategisk, når du kommunikerer

Styrk din formidling med træning i strategisk kommunikation. Med udgangspunkt i forskning lærer du at arbejde metodisk med din skriftlige og mundtlige kommunikation i organisationen, og du får viden om journalistik, retorik, organisationsteori og psykologi. Gå i skarp træning på 'Kommunikationsuddannelsen'.

Medlemspris: 30.000 kr.

Læs mere på djoef.dk/kommu

6 strategier til bæredygtig ledelse

Du kan ikke kun planlægge dig til en løsning, hvis du vil skabe resultater med bæredygtig ledelse, siger ph.d. i velfærdsledelse og teknologi Christa Amhøj. Men hvad gør vi så?

Tekst: Dennis Christiansen

V i lever i katastrofernes tidsalder ifølge den canadiske filosof Brian Massumi. Og de globale kriser og de konstante forandringer, de afføder, kræver en ny tilgang hos ledere, mener Christa Amhøj, som underviser i det valgfrie modul 'Ledelse og bæredygtighed' på Djøfs 'Diplomuddannelse i ledelse'.

"Mange af os har Webers bureaukrati inde i hovedet som et landkort af regler og strukturer, man skal navigere efter for at løse sin opgave. Men i forhold til komplekse, globale kriser som fx klimakrisen kan vi ikke regne med, at det landkort fører os til bæredygtige løsninger. Tværtimod kan det ligefrem være årsagen til de problemer, vi står i."

I stedet har vi som ledere brug for et kompas, der kan hjælpe os med se løsninger – og skabe fællesskaber – på tværs af roller, siloer og grænser, siger Christa Amhøj. På kurset i 'Ledelse og bæredygtighed' forsøger hun at 'aktivere' dette kompas ved at arbejde med seks strategier inspireret af FN's verdensmål, som hver forholder sig til et 'p': People, place, participation, peace, prosperity og planet.

1. Skab et fællesskab om opgaven (people)

"I stedet for, at hierarkiet definerer opgaven, skal du lade opgaven sætte holdet," siger Christa Amhøj. "Spørg dig selv: Hvor skal vi hen? Og hvem skal så med? Ikke bare fra organisationen, men på tværs af grænser. Måske skal civilsamfundet være en del af holdet – eller lokale startups. Vi skal gå fra individuelle opgaver defineret i siloer i en organisation til at definere det som en 'vi-opgave'."

2. Inddrag de perifere stemmer (participation)

"Du kan ikke længere bare sidde i din formelle rolle med x antal stjerner på skuldrene og bruge din

viden til at træffe beslutninger for organisationen. At kunne løse komplekse opgaver, der konstant ændrer form på tværs af grænser, handler også om at kunne lytte til alle de perifere stemmer og inddrage dem gennem andre deltagelsesformater – fx gåture eller workshops, som ikke bare foregår ved det formelle mødebord."

3. Kortlæg stedets kvaliteter (place)

Mange ledere kigger op og ned i hierarkiet efter løsninger på en opgave – ofte med fokus på økonomi. Christa Amhøj slår et slag for, at man i stedet kigger 'rundt omkring' på de steder, hvor opgaven udspringer sig.

"Deltagerne omkring 'vi-opgaven' skal kortlægge stedets mange kvaliteter. Hvad ser de hver især af ressourcer i forhold til stedet: Kultur, fællesskaber, startups, natur, biodiversitet, identitet, historie? Ved at inddrage borgerne kan deltagerne få overblik over hele økosystemet af ressourcer – herfra kan nye sammenhænge og relationer opstå."

4. Giv hinanden magten til at skabe (peace)

"Når man begynder at arbejde på kryds og tværs i forhold til opgaven og inddrager nye stemmer, så opstår der en polyfoni af koder: Økonomisk kode, juridisk kode, omsorgskode. Der bliver mange måder at tale om opgaven på. Peace handler om at få strategier til, hvordan man håndterer alle de polyfone stemmer på en kreativ måde og giver hinanden magten til at skabe."

5. Led efter værdi på flere bundlinjer (prosperity)

"Hav blik for, at værdiskabelse ikke kun handler om pengeøkonomi – men at opgaven kan skabe værdi for den mentale sundhed, øge den kreative kapacitet til at arbejde på tværs, skabe fællesskaber og skabe værdi for konkrete steder ved fx at øge biodiversitet og mindske CO₂-udslip og være med til at skabe bæredygtige byer."

6. Se opgaven i et helhedsperspektiv (planet)

"Vi må gå meget mere holistisk til vores opgaver – og gå fra en teknisk til en adaptiv og kreativ tilgang til ledelse, fordi mange opgaver er blevet så komplekse og ikke længere kan løses gennem simpel kontrol og styring. Se opgaven i et helhedsperspektiv velvidende, at der aldrig kun er én løsning," siger Christa Amhøj.

Spørg Djøf

Djøfs panel af rådgivere hjælper, hvis du har spørgsmål om ansættelsesforhold, karrieremuligheder, overenskomster, regler og lovgivning, faglige netværk eller andet, der optager dig i forbindelse med arbejdsliv eller studier.

Husk venligst at skrive dit fulde navn og mailadresse til brug for rådgiverne. Et udvalg af spørgsmål og svar fra Djøfs rådgivning bringes i anonymiseret form her på siderne.

JOBDET KEDER MIG. HVORDAN FÅR JEG GEJSTEN IGEN?

Efter kort tid i mit job – har blot været der et års tid nu – er jeg desværre begyndt at kede mig. Jeg oplever, at mine kolleger løber med alle de 'sjove' opgaver. Jeg føler, at min karriere og faglige udvikling går noget i stå. Det stresser mig. Har I nogen gode idéer til, hvordan jeg ændrer på det, så jeg får gejsten tilbage i mit arbejde?

Kære medlem

Desværre kan du ikke regne med, at din chef eller dine kolleger ser og oplever din kedsomhed og af egen drift hjælper dig videre med arbejdsglæden. Så her er, hvad du selv kan gøre:

Tydeliggør dine muligheder

Lav en prioriteret liste over de opgaver, du gerne vil have i det hus, du er i nu. Hav fokus på opgaver, som du har kompetencerne til, og som du trives med. Sørg for, at nogle af opgaverne på listen inkluderer, at du kommer lidt ud af din komfortzone: Noget, der understøtter dine ambitioner på den længere bane.

Er du i tvivl om, hvad du skal skrive på listen, så

overvej fx igen, hvad det er for nogle udviklende opgaver, dine kolleger i egen afdeling eller rundt om i huset løber med. Og som også skal være dine, eller som du med fordel kan bidrage til i fremtiden.

Uddannelse kan også noget

Vær også nysgerrig på efteruddannelsesmuligheder. Uddannelse er en virksom vaccine mod kedsomhed.

Er der noget, du med fordel kan tage kursus i, som både du og dit hus kan drage nytte af? Peg på nogle konkrete kurser, netværk, mentorships, coachingforløb, som bidrager til din faglige og/eller personlige udvikling. Noget, der styrker dig i det, du kan og vil i dit job og i din karriere på den lidt længere bane.

Land en løsning

Gå derefter i dialog med din chef og dine kolleger om, hvordan dine konkrete ønsker om opgaver eller uddannelse kan lande på dit bord.

Præsenter dine idéer prioriteret og én ting ad gangen. Og svar på, hvad udbyttet er. Hvad er omkostningerne? Og hvordan kan det ske, så det fungerer optimalt for dig og din chef og de andre?

Hav et godt øje til, hvordan du med dine ønsker realiseret kan bidrage til noget af husets, afdelingens, chefens og kollegernes trivsel, effektivitet, lønsomhed osv.

... eller søg nyt job

Har du udtømt dine muligheder gennem dialog med dine relevante kolleger og chef(er), vil jeg anbefale, du begynder at kigge dig om efter et nyt job. Du har med andre ord udviklet dig ud af din stilling. Og du er klar til at gennemføre dit næste jobskifte – eksternt eller internt.

Venlig hilsen
Frederik Iuel

**FREDERIK
IUEL**

CHEFKONSULENT
I DJØF KARRIERE
OG ERHVERV

fiu@djof.dk

Rådgiver, coacher
og underviser i
karriereudvikling,
personlig ledelse,
jobtrivsel og job-
søgning. Erfaren
og certificeret
coach, uddannet
cand.scient.adm.
og M.Sc. i social
policy analysis.

JEG HAR TO JOBTILBUD PÅ HÅNDEN. HVAD SKAL JEG GØRE?

Jeg er jobsøgende og har potentielt to jobtilbud på hånden. Det ene takkede jeg ja til i sidste uge, mens jeg fortsat var i proces til et job, jeg egentlig hellere vil have. Det job var jeg til anden samtale på i går. Jeg fornemmer, at de vil tilbyde mig jobbet. Hvad gør jeg?

Kære medlem

Jeg vil altid anbefale dig, at du stiller dig selv bedst muligt. Du har derfor gjort det helt rigtige. Du har sagt ja til det første job, du fik tilbudt, vel vidende at der kunne komme et bedre tilbud kort efter. At det kan blive relevant at forholde sig til, må du så håndtere efterfølgende.

1) Har du kun takket mundtligt ja til det første jobtilbud, er det ofte en lettere situation. En mundtlig accept er lige så bindende som en skriftlig, men der vil ofte være så mange vilkår, du ikke har kunnet forholde dig til mundtligt, når du endnu ikke har set kontrakten eller forhandlet løn, at det er nemmere at komme ud af.

2) Har du skrevet under på kontrakten, kan konsekvensen blive en anden. Så har du bundet dig til at møde første arbejdsdag. Du er derfor forpligtet til at levere din arbejdskraft, frem til du ville kunne fratræde iht. dit opsigelsesvarsel, og det tæller først fra første arbejdsdag. Ønsker du at komme ud af jobbet før tid, skal du være opmærksom på, at funktionærloven gør det muligt for arbejdsgiveren at kræve, hvad der svarer til en halv månedsløn fra dig. En slags standardkompensation for den situation, du bringer dem i. Det er sjældent, at muligheden bruges, men risikoen er der.

Mit råd er, at du giver arbejdsgiver besked, så snart alle formalia er faldet på plads omkring det mere attraktive tilbud. Dvs. når kontrakten er underskrevet, så du med sikkerhed ved, at jobbet er dit. Så kan de hurtigst muligt finde en ny kandidat.

Hvordan man bedst giver arbejdsgiver den trøelse besked, kan der være mange bud på. Jeg anbefaler, at du står ved din beslutning og kontakter arbejdsgiver mundtligt og ikke kun pr. mail. Det viser, at du står ved dit ansvar, også selv om det er en mindre behagelig samtale.

Læg vægt på, hvad tilvalget af det nye job skyldes, og tal ikke negativt om arbejdsgiver. Uddyb fx, at den anden jobmulighed tilbyder din profil noget, der gør, at du simpelthen ikke kan sige nej til det job.

Hvad end begrundelsen er, kommer vi ikke uden om, at du stiller arbejdsgiver i en ubejliglig situation. Anerkend det gerne i samtalen og vær indforstået med, at du måske brænder en bro, hvad angår fremtidige jobmuligheder hos den arbejdsgiver. Med god adfærd kommer man langt, og leverer du budskabet ordentligt, kan du glæde dig over, at du gjorde det bedst muligt under omstændighederne.

Venlig hilsen

Helle Thorup

HELLE
THORUP

CHEFKONSULENT
I DJØF

hth@djof.dk

Rådgiver og coacher Djøfs medlemmer i ansættelsesret, karriereudvikling og trivsel i arbejdslivet. Erfaring med medarbejder- og ledelsessparring samt rekruttering fra HR-funktion i en international biotech-virksomhed.

SKRIV ELLER
RING TIL VORES
KONSULENTER

djof@djof.dk
3395 9700

På djof.dk finder du masser af information om bl.a. jobsøgning, løn, ansættelsesvilkår, karriere, faglige netværk og mentorordninger. Klik på 'Rådgivning og karriere'.

Job

Aktuelle ledige stillinger. Du kan finde endnu flere jobmuligheder på jobunivers.dk, hvor der i øjeblikket er over 170 ledige stillinger.

A

**AC-fuldmægtig/
Specialkonsulent**
Grønlands Selvstyre
7. juni

AC-medarbejder
Styrelsen for Dataforsyning og
Effektivisering
30. maj

Administrationschef
Den Danske Filmskole
4. juni

Advokat/Jurist
DAB
4. juni

**Afdelingschef og
2 konsulenter**
Dansk Fjernvarme
13. juni

Afdelingsleder
Frederikssund
Kommune
2. juni

Akademisk medarbejder
Københavns Kommune
30. maj

B

Beredskabsdirektør
Beredskab Fyn
1. juni

C

Centerchef
Struer Kommune
1. juni

Centerchef
Frederikssund Kommune
30. maj

Centerchef
Odsherred Kommune
1. juni

Chef
Struer Lydens By
31. maj

Chefkonsulent
UCL Erhvervsakademi og
Professionshøjskole
4. juni

**Chefkonsulent
eller konsulent**
Dansk Energi
15. juni

Chefkonsulenter
Undervisningsministeriet
31. maj

Contract Manager
Økonomistyrelsen
28. maj

Controller
Kriminalforsorgen
4. juni

Controller
Kriminalforsorgen
30. maj

Controller
Uddannelse København
1. juni

D

Dagtilbudschef
Albertslund Kommune
30. maj

Datakonsulent
Region Sjælland
8. juni

Dataanalytiker
Region Sjælland
4. juni

Departementschef
Grønlands Selvstyre
10. juni

Læs mere på
jobunivers.dk

Direktør
Uddannelsescenter
Holstebro
31. maj

Direktør
Fredericia Kommune
5. juni

Direktør
Kriminalforsorgen i
Grønland
31. maj

MUUSMANN

ORGANISATIONSANALYSER – LEDELSESUDVIKLING – REKRUTTERING

■ Vi **siger**, hvad vi ser

■ Vi **ved**, hvad vi taler om

■ Vi **bliver**, til det virker

Telefon 70 11 20 22 ■ www.muusmann.com

Tag nye skridt i dit arbejdsliv

Få en gratis karrieresamtale om dine muligheder. Du får værdifuld rådgivning om:

Strategier for jobsøgning

Smarte karrierevalg

Work-life-balance

djoef.dk/karrieresamtale

djøf

Tænk længere

E

Erfarne sagsbehandlere
Skatteankestyrelsen Silkeborg
31. maj

F

Forhandler
Akademikerne
28. maj

Forhandlingskonsulent
Danske Fysioterapeuter
28. maj

Forhandlingskonsulent
3F
7. juni

Forhandlingskonsulent
Forhandlingsfællesskabet
7. juni

Forretningsudvikler
Danmarks Miljøportal
12. juni

Forskningskonsulent

Region Hovedstadens
Psykiatri
6. juni

Forvaltningschef
Samsø Kommune
7. juni

Fuldmægtig
Kriminalforsorgen
7. juni

Fundraiser
CARE Danmark
4. juni

G

Generalist
Kompetencestyrelsen
31. maj

H

Head of the Department
CBS
31. maj

HR partner
Energistyrelsen
28. maj

HR-direktør
Region Hovedstaden
6. juni

J

Juridisk chef
Nævnenes Hus
30. maj

Juridisk fuldmægtig
Kriminalforsorgen
6. juni

Juridisk fuldmægtig eller specialkonsulent
Styrelsen for Patientsikkerhed
31. maj

Juridisk konsulent
IDA
6. juni

Juridisk konsulent
Børne- og Undervisningsministeriet
6. juni

**Juridisk stærk
teamleder**
Digitaliseringsstyrelsen
6. juni

**Juridiske
fuldmægtige**
Folketingets
Ombudsmand
3. juni

Jurist
Nationalmuseet
28. maj

Jurist
Energistyrelsen
30. maj

Jurist
Grønlands Selvstyre
2. juni

Jurist
Forbrugerombudsmanden
2. juni

Jurist
Folketinget
3. juni

Jurist
Helsingør Kommune
10. juni

**Jurist eller
juridisk sagsbehandler**
Københavns Kommune
31. maj

Jurister
Skatteministeriet
31. maj

Jurister
Nævnenes Hus
1. juni

K

Kommunaldirektør
Fredericia Kommune
5. juni

Kommunaldirektør
Albertslund Kommune
6. juni

Kommunaldirektør
Halsnæs Kommune
9. juni

3 konsulenter
Incentive
31. maj

Konsulent
Dansk
Socialrådgiverforening
14. juni

Konsulent
Medarbejder- og
Kompetencestyrelsen
31. maj

Konsulent
Skattestyrelsen
31. maj

Konsulent
Kost og
Ernæringsforbundet
2. juni

Kontorchef
Styrelsen for Dataforsyning
og Effektivisering
30. maj

Kontorchef
Børne- og
Undervisningsministeriet
6. juni

Kontorchef
Københavns Kommune
7. juni

Kontorchef
Skatteministeriet
9. juni

Kontorchef
Københavns Kommune
1. juni

Kontorchef
Beskæftigelsesministeriet
3. juni

L

Ledelseskonsulent Aarhus
Universitet – DPU **31. maj**

M

Medarbejder
Københavns Kommune
1. juni

P

Personalejurist
Aarhus Kommune
10. juni

Personalekonsulent
Høje-Taastrup Kommune
8. juni

Politisk konsulent
Lev Uden Vold
6. juni

**Privacy og
digital ansvarlig-
hed**
Erhvervsstyrelsen
30. maj

**Projekt- og portefølje-
manager**
Sikkerhedsstyrelsen
9. juni

R

Repræsentationschef
Grønlands Selvstyre
6. juni

S

Samfundsøkonomer
Viegand Maagøe A/S
28. maj

**Senior Energy
Economist,
EU Project Manager**
COWI
31. maj

**Special- eller
chefkonsulent**
Børne- og
Undervisningsministeriet
9. juni

Specialkonsulent
Region Hovedstadens
Psykisatri
6. juni

Specialkonsulent
Furesø Kommune
6. juni

**Studieadjunkt
/studielektor**
RUC
1. juni

Teamleder
Frederiksberg Kommune
6. juni

T

Tilsynschef
Arbejdstilsynet
28. maj

To konsulenter
Farmakonomforeningen
7. juni

**To udvalgssekretæ-
rer (AC-medarbejdere)**
Folketingets Administration
28. maj

U

**Udbudsjuridisk
rådgiver**
Region Midtjylland
8. juni

Udbudsjurist/advokat
Dansk Retursystem A/S
10. juni

Ø

Økonomichef
Folkekirkens Nødhjælp
1. juni

Økonomifuldmægtig
Undervisningsministeriet
30. maj

Økonomikonsulent
UCL Erhvervsakademi og
Professionshøjskole
4. juni

Økonomikonsulent
Lyngby-Taarbæk Kommune
9. juni

Økonomimedarbejdere
Ministeriet for Fødevarer
30. maj

Få de bedste vilkår som nyansat

Send din kontrakt til os,
inden du skriver under.

---

djoef.dk/kontrakt

Tænk længere

Hvad har Djøf med dit valg af bank at gøre?

Lån & Spar er ejet af bl.a. Djøf. Det betyder jo ikke, at du absolut skal vælge os. Bare at det er en god ide lige at tjekke de fordele, du får som medejer.

3% i rente* på din lønkonto

Ud over de økonomiske fordele er vi en bank som alle andre. Du kan bruge os til det hele – fra lønkonto til investering. Alt fra opsparing til realkredit og rådgivning om boligkøb.

Vores rødder er i faglige fællesskaber

At tage ansvar for hinanden ligger i vores DNA. Lån & Spar tager klima, bæredygtighed og etik alvorligt. Godt hjulpet på vej af en engageret bestyrelse, som også ønsker at give medlemmer af Djøf særligt favorable vilkår

Giver det mening?

Ring 3378 1975 – eller gå på lsb.dk/djoef og book et møde.

* 3% i rente på op til 50.000 kr. kræver medlemskab af Djøf og afsluttet uddannelse. Indstående over 50.000 kr. forrentes med 0%. Du skal betale negative renter, hvis dit samlede indlån overstiger 250.000 kr. Du skal samle hele din privatøkonomi hos Lån & Spar (LSBprivat er en del af en samlet pakke af produkter og services, som din økonomi kredittvurderes ud fra). Rentesaetserne er variable og gælder pr. 9. maj 2019. Du behøver ikke flytte dine realkreditlån. Men evt. ændringer og nye realkreditlån skal gå gennem Lån & Spar og Totalkredit – se alle vilkår på lsb.dk/medlemsvilkaar.

Lån & Spar

Test din
viden

KlimaQuiz

HVAD VED DU EGENTLIG OM KLIMAET?

En ny undersøgelse bruger en quiz til at tage en pejling på danskernes viden om klimaforandringerne og den globale opvarmning. Tag quizen her, se hvordan du har klaret dig på næste side – og find ud af, hvorfor en forsker mener, at der er brug for mere klimaundervisning på de samfundsvidenskabelige uddannelser.

OM KLIMAQUIZZEN

Quizen er taget fra undersøgelsen 'Hvad ved danskerne egentlig om klimaet?', der er lavet af Epinion og Djøf som en del af samarbejdet Nation Green i perioden 27. januar til 3. februar 2021. Her har et repræsentativt udsnit bestående af 1.002 danskere besvaret et webspørgeskema om deres viden om – og holdninger til – en række klimaspørgsmål.

Spørgsmålene i quizen er inspireret af Tobler, Visschers & Siegrists artikel 'Consumers' knowledge about climate change' (2012) og videreudviklet i samarbejde med ph.d.-stipendiat Søren Damsbo-Svendsen fra Københavns Universitet.

	Sandt	Falsk
1. Der udledes CO ₂ , når man afbrænder olie	☐	☐
2. Når et atomkraftværk producerer elektricitet, udleder det CO ₂	☐	☐
3. Vanddamp er en drivhusgas	☐	☐
4. Hvis du har den samme mængde CO ₂ og metangas, så er CO ₂ mest skadeligt for klimaet	☐	☐
5. Stigningen i drivhusgasser skyldes hovedsageligt menneskelig aktivitet	☐	☐
6. Øget solaktivitet (mængden af stråling fra solen) har været en medvirkende årsag til de seneste 50 års temperaturstigning	☐	☐
7. I de sidste 150 år er gennemsnitstemperaturen i Danmark steget med 1,5 grader	☐	☐
8. Koncentrationen af CO ₂ i atmosfæren har tidligere været højere, end den er i dag, inden for de seneste 650.000 år	☐	☐
9. Der kommer mere ekstremt vejr som tørke, oversvømmelser og storme – også i Danmark	☐	☐
10. Klimaet vil ændre sig på samme måde i hele verden	☐	☐
11. Vandstanden omkring Danmark vil maksimalt stige 10 cm i løbet af dette århundrede	☐	☐
12. Den globale årlige gennemsnitstemperatur vil stige med over 3 grader, hvis udledningen af drivhusgasser fortsætter som hidtil	☐	☐
13. CO ₂ -udledningen pr. passager pr. kilometer er mange gange større i en benzinbil end i et tog	☐	☐
14. Salat groet på marker medfører mere CO ₂ -udledning end salat fra et opvarmet drivhus	☐	☐
15. Én procent af verdens befolkning er ansvarlig for halvdelen af den globale udledning af drivhusgasser fra flyrejser	☐	☐
16. Når man medregner udledning fra transport, er CO ₂ -udledningen pr. kilo fra importerede sojabønner større end fra dansk produceret svinekød	☐	☐
17. I 2018 stod landbruget for over 20% af den samlede drivhusgasudledning i Danmark	☐	☐
18. Et flertal i Folketinget har netop vedtaget en generel klimaafgift, der vil gøre det dyrere at udlede CO ₂ i Danmark	☐	☐
19. Danmarks CO ₂ -udledning pr. indbygger er højere end Kinas udledning pr. indbygger, hvis man tager højde for forbrug af varer produceret i udlandet	☐	☐

VED VI NOK OM KLIMAET?

Der er ingen grund til at fortvivle, hvis du har svaret forkert på flere af spørgsmålene i klimaquizzen på disse sider. I gennemsnit svarer danskerne kun rigtigt på 8 ud af 19 spørgsmål.

Det kan i nogles ører lyde lavt, men hvis man spørger Søren Damsbo-Svendsen, som er ph.d.-studerende ved Institut for Statskundskab på Københavns Universitet og forsker i klimaområdet, er resultatet faktisk helt ok.

”Der er flere nuancer, når man dykker ned i det, og jeg synes personligt ikke, at det ser særlig sort ud, men der er ingen tvivl om, at der er plads til forbedring,” understreger han.

Søren Damsbo-Svendsen har fungeret som sparingspartner i udformningen af de stillede spørgsmål, og ifølge ham er der en stor forskel på, hvor centrale spørgsmålene egentlig er.

”Med hensyn til klimakrisen snakker vi normalt om menneskeskabte klimaforandringer. Langt de fleste har styr på, at CO₂ fx er noget, der kommer, når vi afbrænder olie. Omvendt er der ikke særligt mange, der svarer rigtigt på spørgsmålet om vanddamp, men det er også mindre centralt for de menneskeskabte forandringer,” forklarer han.

Vi tror, vi ved meget

Selv om klimadebatten er kompleks, er danskerne faktisk rimelig sikre i forhold til deres egen viden.

Undersøgelsen viser, at 42% af danskerne er enten helt eller delvist enige i, at de er meget velinformerede om global opvarmning og klimaforandringerne.

Men undersøgelsen viser også, at efter danskerne bliver stillet over for klimaspørgsmål, daler troen på egen viden. Nogle af danskerne i undersøgelsen er nemlig blevet spurgt til deres viden inden quizen, mens andre er blevet spurgt efter. 54% af den andel af danskere, der blev spurgt inden, svarer, at de er helt eller delvist enige i, at de er meget velinformerede om klimaet, mens tallet er faldet til 38% blandt andelen, der er spurgt efter.

”Når man oplever, at der er klare grænser for éns viden, skal man være ramt af en mild form for selvbedrag, hvis man slet ikke reagerer på det,” siger Søren Damsbo-Svendsen.

”Vi går ikke hver dag og spekulerer over klimakrisens kompleksitet, men når vi bliver eksponeret for den, giver det rigtig god mening, at man bliver lidt ekstra ydmyg i forhold til sin egen viden.”

Mere klimaundervisning

Søren Damsbo-Svendsen mener, at en højere grad af ydmyghed hænger godt sammen med undersøgelsens konklusion om, at flere danskere støtter klimaundervisning af børn og unge, når de bliver stillet over for klimaspørgsmål.

66% af danskerne var inden quizen helt eller delvist enige i, at det er vigtigt, at børn og unge får undervisning i, hvordan vi håndterer klimaudfordringerne, mens tallet var steget til 78% efter quizen.

”Når man konfronteres med klimakrisens kompleksitet, kan man forestille sig, at mange også vil reagere med et holdningsskifte. Og det ser vi en indikation på her, når der faktisk sker et skift i støtten til undervisning af børn og unge,” forklarer han.

Overordnet mener han, at det kan være en god idé, at klimaundervisning mere generelt bliver en fast del af landets uddannelser – herunder også de samfundsvidenskabelige uddannelser.

”Klimakrisen er så kompleks og fundamental en problemstilling, at det uden tvivl vil give god mening at integrere en mere holistisk bæredygtig grundforståelse i alle samfundsvidenskaberne. På den måde kan vi uddanne folk, som kan være med til at finde løsninger på klimakrisen.”

”Vi går ikke hver dag og spekulerer over klimakrisens kompleksitet, men når vi bliver eksponeret for den, giver det rigtig god mening, at man bliver lidt ekstra ydmyg i forhold til sin egen viden.”

SØREN DAMSBO-SVENDSEN

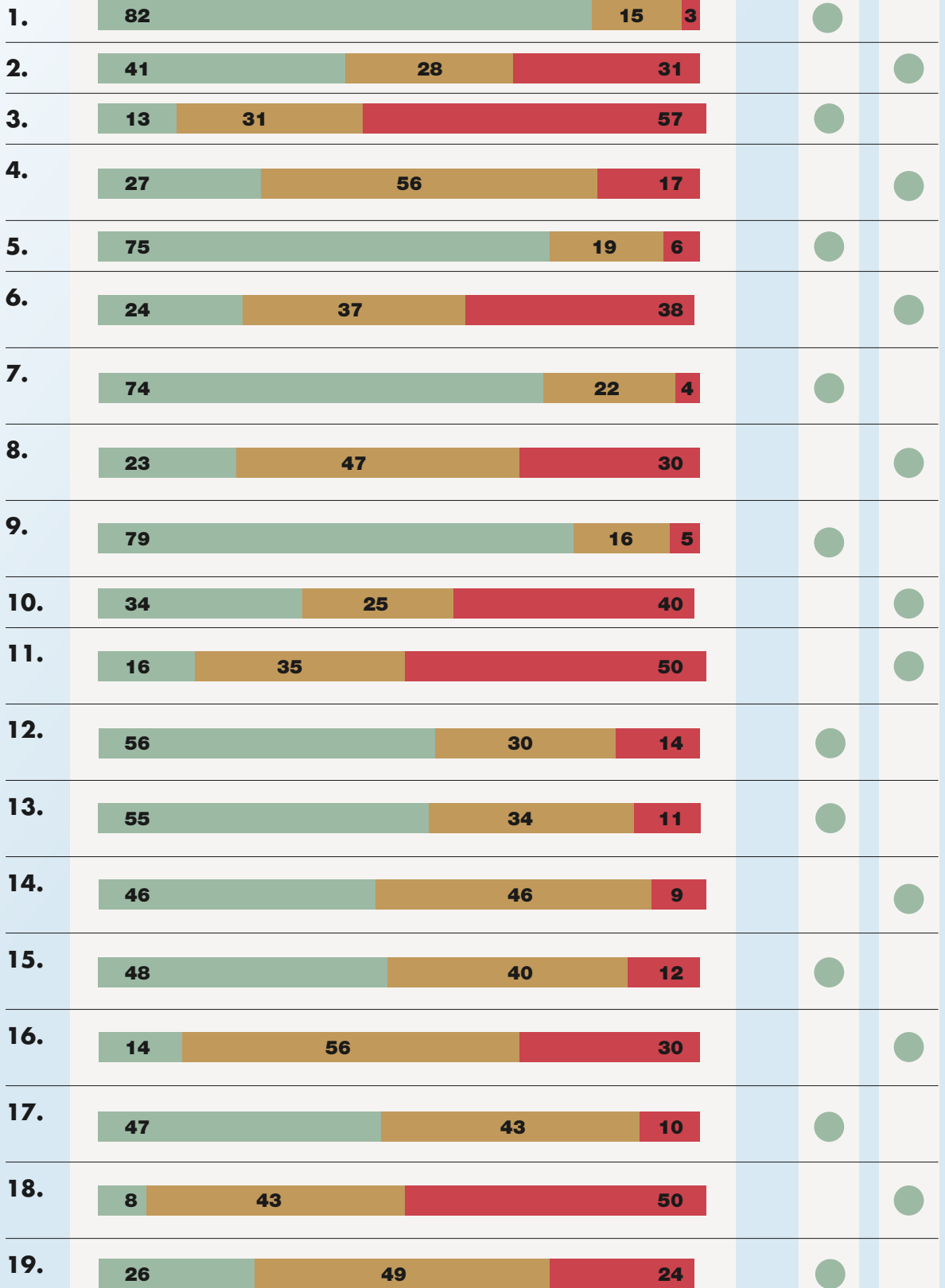
Note: Tallene er i procent og er rundet af.

Korrekt Ved ikke Forkert

Svar

Sådan svarede danskerne ...

Sandt Falsk

Din Total

UD I VIRKELIGHEDEN

"VI VED DET JO GODT"

Samfundsforskeren Rasmus Willig er gået ud i det private erhvervsliv, for kloden kan ikke reddes fra en sociologs skrivebord på RUC. Det er der ikke tid til. Så nu er han i klimaets tjeneste blevet jordopkøber og CSR-chef.

Tekst Eva Bøgelund Foto Jonas Pryner Andersen

56

D

a sociologen Rasmus Willig var ung, røg han Kings og ejede en lille benzinsluger af en hvid MG-sportsvogn. I dag står der kun cykler i carporten. For tre år siden, da den gamle Renault brød sammen,

var Willig-familien for længst blevet så alarmeret af klimakrisen, at bilen helt røg ud. Og nu har Rasmus Willig fået direktionscykel. En elcykel.

Den hyppigt citerede 47-årige RUC-forsker, man kunne ringe til om en bredside om kontrol- og styringsregimer i det moderne arbejdsliv og andet godt fra sociologiens verden, er blevet Head of CSR i det private erhvervsliv.

Nærmere betegnet i gazellevirksomheden Gubra, der udfører kontraktbaseret biotekforskning for 14 ud af verdens 20 største medicinalvirksomheder, især inden for fedme og diabetes. Noget, der er penge i. Sidste år smadrede Gubra sine tidligere rekorder med en vækst i overskuddet på 69%. Medarbejder-tallet er vokset fra to til 155 på 10 år.

Men hov, det handler ikke om høj løn og den elcykel, som alle Gubras ansatte får foræret, og som Rasmus Willig nu på daglig basis bruger fra hjemmet

i Hellerup til det nye job i Hørsholm, i hvert fald den ene vej. Det handler om kloden.

"Gubra er lige så optaget af klima som mig selv. Jeg ville ikke længere sidde og teoretisere. Jeg ville ud at gå den lige vej."

De fleste større foretagender ønsker at reducere deres CO₂-udslip, med 50% i 2030, 100% i 2050 osv. Men Gubra ønsker at gå i minus, altså positivt *binde* CO₂, forklarer han.

"Gubra donerer 10% af sit overskud før skat til grønne projekter og investerer yderligere for at gå i CO₂-negativ."

Landbrugsjord, som omlægges til skov og natur, er formidabel til at binde CO₂. Det er derfor, han bl.a. skal ud at købe jord op.

De aktive skal vise vejen hinsides hykleriet

Da hustruen Ida Willig, som er professor i journalistik, for nylig fyldte 50, fortalte hun i Politiken, at hun og Rasmus for fire-fem år siden reelt fik klimaangst, ikke mindst på vegne af tvillingedøtrene, der i dag er 10. De havde nørdet sig gennem stakke af naturvidenskabeligt fagstof og opdaget, hvor galt det stod til. Så bilen, flyferierne og bøfferne røg ud, og Rasmus Willig skrev sammen med KU-sociologen Anders Blok klimamanifestet 'Den bæredygtige stat'. I sidste måned udkom hans nye bog 'Vi ved det jo godt', hvis pointe er, at de aktive skal vise vejen hinsides hykleriet.

"Vi ved det jo godt"

"På et tidspunkt må man finde nogle allierede og selv gå den lige vej. Og den lige vej er, hvordan vi binder mere CO₂, end vi udleder."

RASMUS WILLIG, HEAD OF CSR, GUBRA

"Vi har kun syv-ni år til at få vendt det her. Hvis de røde partier bliver ved med at håbe på den stærke stat og de blå partier på det teknologiske fix, når vi det ikke. Hvis det kun er politikerne, EU, kineserne og amerikanerne, der skal tage sig sammen, flytter vi sorteper rundt og finder gode undskyldninger for os selv. På et tidspunkt må man finde nogle allierede og selv gå den lige vej. Og den lige vej er, hvordan vi binder mere CO₂, end vi udleder."

Så Willig-parret fandt nogle allierede og stiftede i 2018 foreningen Andelsgaarde, som Rasmus Willig i dag er forperson for. For 150 kr. om måneden – det samme som en vegetarburger på Noma og mindre end et fitnessabonnement – bliver man medejer af en andelsgård. Nu er de 2.000 medlemmer og har lige skrevet slutseddel på gård nr. to. Jordene tilplantes med skov og frugttræer, og på en mindre del bliver der nænsom, såkaldt regenerativ grøntsagsdyrkning.

Gå ikke i sort over de sidste svære 10%

Dermed er sløjfen bundet til Rasmus Willigs nye job.

Gubras stiftere, Niels Vrang og Jacob Jelsing, hhv. mediciner og biolog, ønskede at give en donation til Andelsgaarde og tog fat i Rasmus. Det udviklede sig til en række gåture – det var jo corona-tid – hvor de gik og gik og talte og talte, og til sidst kom de og tilbød ham et job. Andelsgaarde kunne han passe som en del af sin arbejdstid.

Gubra ligger på tre hektar skov i Hørsholm i Landbohøjskolens tidligere forskningscenter for skov og landskab. De har bistader, eget cykelværksted til elcyklerne – for jo mere de ansatte cykler, desto mindre sort aftryk sætter de på virksomhedens CO₂-regnskab – og i køkkenet bakser kokken med små, krøllede gulerødder med jord på, for maden skal helst være regenerativt dyrket.

De har forsøgt sig med såkaldte CO₂-coins på lønsedlen for at motivere de ansatte til at dele bil til

og fra job, men droppet det igen, fordi sådan noget aldrig bliver retfærdigt. De har analyseret fjernvarmeverkets CO₂-profil, de har fulgt plasticaffaldet fra forskernes laboratorier på dets lange CO₂-tunge vej til slutdestinationen i fjerne lande. Hver gang de tror, de har løsningen på noget, dukker der benspænd og skjulte årsagskæder op. Hvad er *greenwashing*, og hvad batter? Diskussioner på daglig basis om, hvad der er den mest lige vej. Hverdagen som CSR-chef i den radikale ende af skalaen er *trial & error*.

Kom det bag på dig?

"Nej, for jeg har jo selv været øvelsen igennem derhjemme. Da vi droppede bilen, flyrejserne og kødet, tænkte vi, at så var vi i mål. Men så skal man til bryllup med kød på bordet, og så spiser man kød der. Så skal man absolut bruge en bil til at køre et bestemt sted hen – jamen så lejer man en delebil. Lad være med at lave et drama ud af det. Man kan reducere sit CO₂-aftryk med 90%, men de sidste 10% er meget svære. Men det er tit de 10%, som afholder mange fra at tage de første 90%."

En glædelig donation

10% af overskuddet før skat på klimaprojekter – er det ikke radikalt?

"Alle siger til os: 'Gud, det er mange penge.' Men det er det ikke. Vi geninvesterer jo de 90% i virksomheden. Det er ikke en hård beslutning at donere til grønne projekter og investere noget af sin egenkapital i skovrejsning. Det er en glædelig beslutning. Og man behøver ikke begynde med 10%."

Gubras første jordkøb var 78 hektar i Løkkeby Enge på Langeland købt for 12 mio. kr. Her skal den konventionelt dyrkede jord erstattes af eg, bøg og lærk. Gården, der hører med i købet, skal bygges om til kursus- og feriested for de ansatte.

Så I vil alligevel godt have lidt benefit for investeringen, og hvad med CO₂'en – I kan vel ikke cykle derned?

"Det er et enormt gode for vores forskergrupper med vores eget sted, hvor de kan mødes i fred og ro, midt i en nyplantet skov. Så det har vi det rigtig godt med. Og der skal jo betales skat af personale-goder, hvis det handler om ferie. Men ja, batteriet på den elbil, vi har stående ude foran, rækker ikke til Langeland. Men det får vi løst."

Coming Home

Rasmus Willig har noget med jord, som ligesom kommer indefra.

Vi har ikke taget det ansvar i de landbrugspolitiske spørgsmål, vi burde op gennem tiden, fastslår han.

"Vi har enten negligeret landbruget eller skældt ud på det. By skælder ud på land, fordi land er ved at ødelægge hele naturen, og det er fuldt forståeligt. Men land har ret i, at der aldrig er nogen, som har villet betale, hvad det koster at producere mad på den rigtige måde. Så længe vi ikke vil det, er vi til dels også selv ude om det."

Måske ser han sådan på det, fordi hans barndom var på et nedlagt landbrug ved Kjellerup på den jyske højderyg. Godt nok med to lærde og belæste forældre, men kammeraterne kom fra nabogårdene og havde fædre, der stod op kl. 4 og aldrig holdt

ferie. De bønder var mega-seje.

Som lille blev han passet af Søren og Sigrid, verdens sødeste mennesker på en nabogård.

For mange år siden besøgte han Søren, som nu var højt oppe i 80'erne, en sidste gang. 'Rasmus', sagde Søren og så ham ind i øjnene, 'kan du huske, når du og jeg på en sommerdag lå på græsset inde hos køerne og sov til middag? Jeg tror stadigvæk, det sidder i dig'. Underforstået: Du skal tilbage til jorden, Rasmus.

Beslut jer – vi ved det jo godt

Som djøfer kan man måle og måle og skrive lange lister med benchmark. Men det er ikke flere glit-tede rapporter, der er brug for. Der er brug for en ekstrem hurtig adfærdsændring. Og vi ved jo godt, hvad den lige vej er, som han siger igen og igen.

"Vi skal cykle, tage toget, spise på en anden måde, holde op med at flyve på ferie, plante en masse æbletræer og regenerere jorden. Det kan vi alt sammen gøre, mens vi venter på teknologien. Men vi kan ikke vente på teknologien uden at gøre noget. Det er som at diskutere, hvem der henter en spand, når der er ild i huset og oversvømmelse i kælderens."

Gubra – gazellevirksomhed i biotekbranchen. Bruger 10% af sit overskud før skat på klimaprojekter.

Vil binde mere CO2 end de udleder

Corona-året har været uden for nummer, men på 2019/20-regnskabet udledte Gubra 600 tons CO2.

De 155 ansattes transport til og fra arbejde var medtaget i regnestykket.

De 600 tons blev kompenseret med en faktor 10 ved, at Gubra købte CO2-kreditter for 6.000 tons, primært i regnskov.

Ønsker at udfase CO2-kreditterne og i stedet opkøbe jord og plante egen lokal skov eller ved at give donationer til samme formål. Målet er at binde mere CO2, end virksomheden selv udleder.

Sådan bringer Gubra sin egen CO2-udledning ned

Elcykel til alle medarbejdere, der vil have det, og eget cykelværksted.

Commuter-app, så medarbejdere kan aftale fælles kørsel.

Forsøg med modeller til at motivere de ansatte til at cykle, tage offentlig transport og samkøre. Er hovedsponsor for 'Vi cykler til arbejde'.

Og så alt det mere klassiske, til dels med konsulenthjælp udefra: Løbende gennemgang af energiforbrug, affaldshåndtering, forbrug i foverkernes laboratorier, grøn kantine etc.

Vandt den grønne Gazellepris 2020

Håber at udvikle modeller for binding og reduktion af CO2, som andre virksomheder også kan bruge.

1 AFFALDS-SORTERING

"Den nye affaldslov træder snart i kraft. Og det vil betyde, at vi kommer til at affaldssortere i endnu højere grad – også på arbejdspladsen. Så tag det alvorligt. Der har været mange historier om, hvordan det hele havner det samme sted, men det er blevet meget bedre. Madaffald bliver faktisk brugt til biogas, der kan erstatte brug af fossile brændsler."

2 ENERGIFORBRUG

"Selv om det er ledelsen, der kan dreje på de største håndtag, kan du også sagtens gøre noget. Alt fra at have pc og printer stående på standby. Og så er det selvfølgelig ikke optimalt at lufte ud med fuld skrue på varmen og lade lyset være tændt, når du går til frokost eller møde. Jeg har fx selv sparet næsten 5.000 kroner om året derhjemme ved at skrue en halv grad ned for varmen, uden det er gået ud over min livskvalitet. Du behøver måske heller ikke altid at bruge det store skyl på toiletlet."

Kunne din bærbare måske holde bare et halvt år længere? Og er det muligt for dig at sidde i et kontor, hvor der bliver skruet en halv grad ned for varmen? Hvis ja, kan du også helt for egen regning være med til at give en håndsrækning til klimaet, mens du er på arbejdet.

Anders Nolting Magelund har nogle gode tip til, hvor du kan gøre en positiv forskel for klimaet, mens du er på arbejde, selv om din jobbeskrivelse ikke er 'grøn'. Han er tidligere forskningschef i den grønne tænketank Sustainia – nu rådgiver og forfatter. Han er medforfatter til bogen 'Klimaguiden' og erhvervsbogen 'Klimaklar virksomhed', som udkom i starten af året.

Inden vi når til hans tips, understreger han, at især en ting kan gøre en stor forskel: Hvis hele arbejdspladsen tænker bæredygtighed.

"Alt hjælper. Men det bedste er, at bæredygtighed og grønne tiltag er en ledelsesdagsorden – selvfølgelig med stor involvering fra medarbejdernes side, for ellers er det svært at få dem med på rejsen."

Anders Nolting Magelund oplever også, at et pres nedefra i sidste ende kan gøre en stor forskel. Han nævner bl.a. Microsoft som en af de helt store virksomheder, hvor presset på en klimadagsorden er startet hos medarbejderne.

"På alle arbejdspladser vil der typisk være en lille gruppe af aktivister eller NGO-agtige mennesker, som virkelig brænder for klimadagsordenen. Og de er gode til at udbrede deres viden og være med til at sprede ringe i vandet. Jeg oplever, at der er en stor velvilje derude – også de steder, hvor det ikke står højt på ledelsesdagsordenen endnu."

Så manglende fokus fra ledelsens side udelukker ikke, at man som medarbejder sagtens kan gøre mange gode ting for klimaet i det daglige, siger han.

7 TIPS – SÅDAN GØR DU EN GRØN FORSKEL I LØBET AF DIN ARBEJDSDAG

Det kan godt være, at du ikke har et grønt job, men derfor kan du alligevel gøre en positiv forskel for klimaet i løbet af din arbejdsdag. Og særligt én ting batter i klimaregnskabet.

Hans tips ligger lige for, hvis man gerne vil gøre en forskel i klimaets navn. Men man skal vælge sine klima-kampe rigtigt.

"Der er rigtig mange velmenende initiativer, men nogle af dem har stort set ingen effekt på klimaet. Fx har COOP vist i en undersøgelse, at plastikposer står for 0,1% af alle deres udledninger. Så dropper vi plastikposerne, men flyver vi samtidig rundt til møder og kører rundt i store biler, er det jo nærmest lige gyldigt."

Hvad gør du selv for at passe på klimaet?

"Jeg er vegetar. Men jeg kan godt finde på at spise nogle fjordrejer om sommeren eller en østers eller to. Jeg kører på cykel. Jeg har ingen bil. Jeg prøver at passe rigtig godt på mine ting. Jeg har et meget lavt tøjbudget,

og min MacBook var ni år gammel, da jeg blev nødt til at skifte den ud – og det var øv, for der var ikke noget galt med den, bortset fra at styresystemet til sidst ikke kunne opdateres. Den store sidegevinst ved at leve klimabevidst er, at jeg sparer en masse penge."

Og så kommer vi til sorteper.

"Jeg prøver at leve op til de ting, jeg selv prædiker. Men jeg er glad for at rejse rundt til europæiske storbyer. Det er desværre bare meget nemmere at flyve. Det er så besværligt at købe togbilletter, at rejse med tog, at skifte tog – og det tager tid. Så må jeg jo klimakompensere ved fx at betale til skovprojekter eller solceller i Indien – hvilket jeg ellers er ret kritisk overfor, fordi det ikke fjerner den CO₂, der bliver udledt."

3 GENBRUG

"Produktion af elektronik er meget CO₂- og kemikalietungt. Så jo længere du kan bruge din pc og din mobil jo bedre. Forsøg at reparere fremfor at udskifte. Meget

kan faktisk holde overraskende længe med en småreparation i ny og næ – særligt hvis man køber kvalitet. Undersøgelser viser, at en bærbare eller en telefon helst skal holde i syv år før, at man kan kalde dem klimavenlige og CO₂-neutrale. Kontorstolen kan måske også ombetrækkes, hvis der er kommet hul i beklædningen fremfor at skifte den helt ud."

4 TRANSPORT

"Tag cyklen til og fra arbejdet. Det er både sundt og billigt. Gå alternativt efter offentlig transport. Minimér rejser. Mange djøfere har formentlig en vis indflydelse på, hvor ofte

og hvordan de rejser. Måske kan du spare en tur eller to til Bruxelles om året og klare mødet over Zoom. Og måske kan du droppe det månedlige møde i København og klare det online fra Viborg."

5 HJEMMEARBEJDE

"Vi kan godt – det har vi til fulde bevist under corona. Så fortsæt med det en dag eller to om ugen. Arbejdede vi hjemme som under corona, ville vi kunne reducere

1/7 af al den CO₂, der udledes fra transport. Og det er ret meget."

6 KANTINEN

"Oksekød er det værste, du kan putte på tallerkenen. COOP har opmålt, hvor deres CO₂-udledninger egentlig kommer fra. De har målt på alt – på den energi, der bliver brugt i butikkerne, på transport, på de OK-benzintanke, de ejer. De har målt på plastikposer og emballage. Og de har fundet frem til, at 13% af deres samlede udledning skyldes udledninger fra det oksekød, de sælger."

7 PENSIONS-OPSPARINGER

"Lad din pensionsopsparing komme ud at arbejde for den bæredygtige dagsorden. Lige nu er der tilsammen omkring 4.600 milliarder kroner i de danske pensionskasser og -selskaber. Når pensionskasser investerer, er det jo langsigtet. Og flere undersøgelser viser, at når man sætter det lange lys på, så performer 'grønne' virksomheder bedre end konventionelle. Hvis du er i tvivl om, hvilke pensionskasser der er grønne, laver Verdensnaturfonden WWF en årlig rating, hvor du kan se, hvor grønne de enkelte pensionskasser er."

På øretævernes holdeplads – igen?

"Der er en risiko for, at djøfernes verdensbillede kommer til at tegne prioriteringen i, hvordan regningen for den grønne omstilling skal betales"

CHRISTOPH HOUMAN
ELLERSGAARD

"Djøferne kan ikke unddrage sig den opgave. Derfor er det også nærmest uomgængeligt, at de vil blive kritiseret for det samme, som de er blevet i forbindelse med styringen og prioriteringen af velfærdsstaten"

OVE KAJ PEDERSEN

Det er djøferne, der skal svinge regnearkene, benchmark-listerne og paragrafferne, når vi skal finde ud af, hvordan vi når målene i den grønne omstilling. Så ender de igen på øretævernes holdeplads?

"Jeg har i mange sammenhænge været en stor kritiker af djøfiseringen af samfundslivet, men på de tiltag her har vi virkelig brug for djøfere"

LARS OLSEN

Da velfærdsstaten voksede sig stor og begyndte at koste rigtig mange penge, blev det djøfernes lod at gå i gang med regnearkene for at få styr på økonomien og måle på, om borgerne fik det, de blev lovet af politikerne.

Det blev de bashet grundigt for. De var de kolde hænder, der kun forstod sig på tal. Djøfbas-

hing blev en folkelig sportsgren – let at udøve for de mange.

Nu er det den grønne omstilling, der skal styr på. For vi kommer ikke uden om, at der skal måles, vejes og tælles, når CO₂-målene skal nås. Men risikerer djøferne så ikke at lande i en tilsvarende position, nu med klima-for-tegn?

Politikernes og djøfernes forbandede opgave

Jo, helt sikkert, siger professor emeritus i komparativ politisk

økonomi på CBS, Ove Kaj Pedersen – ham med den berømte bog om konkurrencestaten i en globaliseret verden.

Ligesom dengang, da der for 30-40 år siden skulle styr på udgifterne til en voksende velfærdsstat, kommer djøferne til at lave de regnestykker og analyser, som regeringerne skal bruge i den grønne omstilling.

"Det vil sige, hvordan tilpasses vores eget klimaprojekt til andre sammenlignelige landes, så det hverken forringer vores konkur-

Midt i de svære valg

Danmark skal løfte et af de mest ambitiøse klimamål på hele vores blå klode.

I 2030 skal CO₂-udslippet være reduceret med 70% i forhold til 1990-niveauet. I 2050 skal vi være klimaneutrale. Det kræver hårde beslutninger fra politikerne og i bestyrelserne, og det er djøferne hjulpet af ingeniørerne og klimaekspertene, der skal lave regnestykkerne.

Hvem går det mest ud over, når benzin kommer til at koste kassen?

Cheføkonomen, der tager Kystbanen, eller sosu'en i Midtjylland, som skal bruge sin gamle Fiat Punto for at komme på arbejde? Hvad med dem, der mister jobbet, hvis Aalborg Portland lukker, fordi cementproduktion giver et kæmpe sort CO₂-aftryk? Hvad gør du og jeg: Kræver omstilling fra landbruget, hvorpå vi flyver på parweekend i Paris? Hvor lægger vi snittet og finder balancen? Det kan teknologien ikke svare på.

Men en ting står klart: Djøfernes kompetencer kommer til at spille en vigtig rolle, når vi skal have løst de svære dilemmaer.

Det er 15 eksperter enige om i rapporten 'Et samfundsvidenskabeligt blik på den grønne omstilling', som Djøf lige har udgivet.

Det kan du læse mere om på side 18

"Djøferne har taget nogle af de uddannelser, der giver både størst lønafkast og størst indflydelse på samfundsbeslutningerne. På den måde kan man godt tale om, at de udgør en særlig klasse med egne perspektiver på tingene"

CHRISTOPH HOUMAN ELLERSGAARD

rencedygtighed, men heller ikke halter efter de førende."

At finde dén balance – 'denne forbandede opgave', som Ove Kaj Pedersen kalder det – er regeringens hovedpine, som ingen andre frivilligt påtager sig, og som de løser bl.a. ved at have knalddygtige djøfere til at hjælpe sig.

"Djøferne kan ikke unddrage sig den opgave. Derfor er det også nærmest uomgængeligt, at de vil blive kritiseret for det samme, som de er blevet i forbindelse med styringen og prioriteringen af velfærdsstaten."

Jo dygtigere, jo bedre

Forfatteren og samfundsdebattøren Lars Olsen – som har skrevet en række elitekritiske bøger, senest som

medforfatter på bogen 'Rige børn leger bedst' – mener, at den nødvendige grønne omstilling risikerer at øge de geografiske og sociale skel, hvis vi ikke griber det rigtigt an.

Griber vi det til gengæld rigtigt an, kan vi skabe et grønt jobeventyr, også i provinsen og for de faglærte.

Her sætter han sin lid til djøferne, ikke det modsatte.

"Jeg har i mange sammenhænge været en stor kritiker af djøfiseringen af samfundslivet, men på de tiltag her har vi virkelig brug for djøfere," siger han.

Vi skal kombinere det grønne med fordelings- og beskæftigelsespolitik og køre analysen helt ud på kommuneniveau, så vi kan se, hvor vi risikerer at miste job, og hvor der

kan skabes nye. Problemet er, at vi som samfund har været vant til at tænke alt for silo-orienteret, siger han.

"Så vi har brug for nogle superdygtige og meget professionelle djøfere, som kan lave regnestykkerne på tværs af siloerne."

Blinde vinkler

Udfordringen med den grønne omstilling er jo, at vi skal tage noget fra alle, siger magtforsker på CBS Christoph Houman Ellersgaard.

"Djøferne har taget nogle af de uddannelser, der giver både størst lønafkast og størst indflydelse på samfundsbeslutningerne. På den måde kan man godt tale om, at de udgør en særlig klasse med egne perspektiver på tingene," siger han.

I klimaomstillingen kan det betyde, at de enten lytter mest til nogle bestemte interessegrupper, mens de overhører andre stemmer. Eller at de ubevidst tænker i løsninger, som tilgodeser deres egne interesser som privilegeret samfundsgruppe.

"Der er en risiko for, at djøfernes verdensbillede kommer til at tegne prioriteringen i, hvordan regningen for den grønne omstilling skal betales," forklarer han.

Et nyt bureaukratisk mareridt

Antropologen Dennis Nørmark – ham med bøgerne om pseudoarbejde i organisationer – siger, at djøferne skal passe på med at komme til at understøtte noget, der kan opleves som et bureaukratisk mareridt for folk, som så måske kommer til at opfatte hele CSR-møllen som beskæftigelsestera-pi for stabsfunktioner og djøfere.

"Jeg kan godt forestille mig, at djøfere kan komme under pres som nogle, der laver et selvforsynende

"Så vi har brug for nogle superdygtige og meget professionelle djøfere, som kan lave regnestykkerne på tværs af siloerne"

LARS OLSEN

målesystem, hvor vi bruger ressourcer på at måle på hinanden i stedet for at bruge pengene på faktisk at skabe grøn omstilling."

I så fald kan det godt blive en gentagelse af diskussionen om kolde og varme hænder, mener han.

"Med en påstand, om at djøfere flytter årsværk over til dér, hvor de selv arbejder, og skaber optællingsarbejde for sig selv."

De første til at mærke det

Den risiko ser bestyrelsesformand for den grønne tænketank Concito, tidl. miljøminister og EU's allerførste miljøkommissær, Connie Hedegaard, ikke for sig.

"Man kan ikke være djøfer i det 21. århundrede uden at inkludere klimaaspektet og al dets kompleksitet."

Men udfordringen for djøferne er – siger hun og peger på det samme som Lars Olsen – at vi bliver nødt til at arbejde meget mere på tværs af de kendte siloer og faggrupper.

Det vil djøferne være de første til at mærke i deres job.

"For det er jo djøferne, vi kigger på og spørger, når vi skal til at lave de komplekse løsninger på tværs af siloer: Hvordan gør vi så lige det?."

Noget af svaret er, at vi skal blive dygtige til at lære af hinanden, så vi undgår at lægge lag på lag på lag og opfinde tingene forfra hver gang, mener hun.

"Når jeg har været ude omkring og set fx kommuner bruge seriøse kræfter på verdensmål og klimamål, har jeg sommetider tænkt: 'Hvor er det ærgerligt, at de ikke har talt med dem 50 km væk.'"

"Jeg kan godt forestille mig, at djøfere kan komme under pres som nogle, der laver et selvforsynende målesystem, hvor vi bruger ressourcer på at måle på hinanden i stedet for at bruge pengene på faktisk at skabe grøn omstilling"

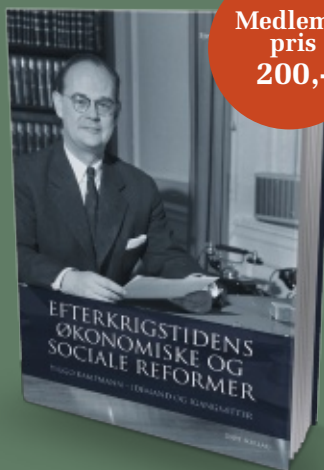
DENNIS NØRMARK

"Når jeg har været ude omkring og set fx kommuner bruge seriøse kræfter på verdensmål og klimamål, har jeg sommetider tænkt: 'Hvor er det ærgerligt, at de ikke har talt med dem 50 km væk.'"

"Man kan ikke være djøfer i det 21. århundrede uden at inkludere klimaaspektet og al dets kompleksitet"

CONNIE HEDEGAARD

Medlems-
pris
200,-

EFTERKRIGSTIDENS ØKONOMISKE OG SOCIALE REFORMER

VIGGO KAMPMANN – IDÉMAND OG IGANGSÆTTER

af Ejvind Damsgård Hansen og Lars Lund

Bogen handler om Viggo Kampmanns betydning som idémand for udviklingen af den danske velfærdsstat.

1. udgave 2021
150 sider, softcover
Pris kr. 250,-

Medlems-
pris
360,-

EN DEL AF
JURABIBLIOTEK.DK

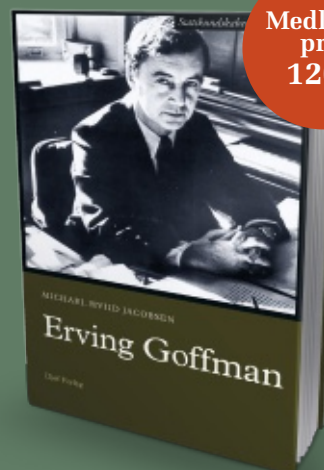
VÅBENJURA

GRUNDLÆGGENDE VIDEN OM VÅBEN OG VÅBENLOVGIVNINGEN I DANMARK

af Louise Knudsen

En fremstilling af det betydelige regelsæt, der danner grundlag for den danske våbenlovgivning med særlig fokus på våbenloven, våbenbekendtgørelsen og våben-cirkulæret.

1. udgave 2021
331 sider, softcover
Pris kr. 450,-

Medlems-
pris
120,-

ERVING GOFFMAN

STATSKUNDSKABENS KLASSIKERE

af Michael Hviid Jacobsen

Bogen gennemgår Goffmans forfatterskab og det vises med eksempler, hvordan hans generelle perspektiv og begreber kan anvendes i studier af temaer, der er relevante inden for statskundskaben.

1. udgave 2021
147 sider, softcover
Pris kr. 150,-

Medlems-
pris
640,-

EN DEL AF
JURABIBLIOTEK.DK

RIGSREVISOR- OG STATSREVISORLOVEN

MED KOMMENTARER

af Peter Christensen, Gitte Korff og Britt Scherfig

Dette er den første egentlige kommentar til rigsrevisorloven og statsrevisorloven.

1. udgave 2021
311 sider, hardcover
Pris kr. 800,-

Medlems-
pris
176,-

EN DEL AF
JURABIBLIOTEK.DK

FREMTIDSFULDMAGT

I PERSONLIGE FORHOLD

af Lennart Lyng Andersen og Svend Danielsen

Bogen analyserer fremtidsfuldmagtslovens § 10, der omhandler fremtidsfuldmagt i personlige forhold.

1. udgave 2021
160 sider, softcover
Pris kr. 220,-

Medlems-
pris
2.300,-

EN DEL AF
JURABIBLIOTEK.DK

LIGNINGSLOVEN

MED KOMMENTARER

af Henrik Peytz

3-bindsværket vedrører en lang række skatteretlige emner af væsentlig betydning for både erhvervsdrivende og privatpersoner.

1. udgave 2021
3309 sider, hardcover
Pris kr. 2.875,-

Nyheder fra Djøf Forlag

LIGE
UDKOMMET

Medlems-
pris
280,-

1. udgave 2021
294 sider, softcover
Pris kr. 350,-

ANTROPOCÆN – HISTORIEN OM VERDEN AF I MORGEN

Antropocæn er navnet på den moderne verden vendt på hovedet. Det er også navnet på Nils Bubandts nye bog, der går i dybden med fænomenet og alt det, Antropocæn betegner: en verden, vi kender alt for godt med klimaforandringer, biodiversitetskrise, havforsuring og en global virus-pandemi. Men også den ukendte verden, som vi savner sproget til at forstå og gribe an.

Læs mere om bogen og køb den på www.djoef-forlag.dk.

Feriehus i Piemonte udlejes

Stenhuset ligger ugenert i den sydlige del af Piemonte knap 800 meter over havets overflade. Den nærmeste lille by hedder Niella Belbo og er fem minutters kørsel fra huset. Omkring huset er der et uspoleret landskab med bjerge, bakker og småbyer. Der er en times kørsel til Middelhavet, 1½ times kørsel til et skisportssted i Alperne, cirka 45 minutters kørsel til Alba, som er byen midt i Barolo-området og kendt for at være den hvide trøffels hjemby – og for god mad og chokolade. Huset ligger cirka 10 kilometer fra vinområdet Barolo og endnu tættere på vinområdet Dolcetto. **Kontakt** Svend Tabor, Email: svend.tabor@netmail.dk, sms 20983839.

DJØF BOLIGMARKED

Sælg, byt og udlej boliger og ferieboliger i Djøfbladet og på Djøfbladet.dk

Søger leje-lejlighed evt. lejebytte med hus

Vi er en familie på tre med to mindre allergivenlige hunde, som søger attraktiv lejlighed i København for en periode på 1-2 år. Vi ejer en patriciervilla i Holbæk 50 m fra fjorden på 200 m². Tænker det måske kunne arrangeres som et bytte for en familie, som gerne vil 'snuse' lidt til livet i en smuk provinsby. **Kontakt** Lenda Attermann, email: attermannlenda@live.dk.

Forskerfamilie vender hjem fra udlandet

Efter seks år som forskere i udlandet vender vi nu hjem til Danmark, da mor Mette Marie skal arbejde på Københavns Universitet. Vi søger derfor en lejebolig med plads til os alle. Helst skal boligen ligge, så man kan komme med hurtigtog til København. F.eks. langs Kystbanen, i Roskilde, Holbæk eller Sorø. Vi kan godt lide at være ude, så tæt ved skov, eng, sø eller hav er en stor fordel, ligesom vi vil være glade for en have. Vi har ingen dyr, ryger ikke og kan fremsende kontaktoplysninger til nuværende og tidligere udlejere i både Uppsala og Oslo. **Kontakt** Mette Marie Stæhr Harder, email: mmstaehr@gmail.com, Tel: 0046 704565092.

BOG

'SÅDAN UNDGÅR VI KLIMAKATASTROFEN: DE LØSNINGER VI HAR, OG DE GENNEMBRUD VI BEHØVER'
Bill Gates
2021, Gyldendal

Bill Gates vil redde klimaet. Men fra hvem?

Et gammelt citat rumsterede i mit hoved, mens jeg læste Bill Gates' nye bog om klimakrisen. Det tilskrives normalt den amerikanske kulturteoretiker Frederic Jameson, som mente, at "det er lettere at forestille sig verdens undergang end kapitalismens endeligt."

Men lad os starte et andet sted.

'Sådan undgår vi klimakatastrofen' er et velskrevet og gennemresearchet bidrag til den offentlige samtale om klimaet. Det er opløftende at se, hvordan et af verdens suverænt mest magtfulde mennesker virkelig har kastet sig hovedkulds ind i klodens overlevelse.

Gates er kæmpenørd og jubeloptimist. Klimakrisen kan faktisk løses, hvis vi skruer op for teknologisk innovation og træffer gode politiske beslutninger. Bogens formål er både at præsentere løsninger og stille kvalitetsfakta til rådighed. Og særligt det sidste lykkes Gates med på en måde, der minder om klarsynet i Hans Roslings 'Factfulness'. Sproglice studenter som undertegnede følger med uden at blinke.

Faktisk kan hele sagen koges ned til to tal: 51 milliarder og 0.

I dag udledes der nemlig årligt 51 milliarder tons CO₂-ækvivalenter fra menneskelige aktiviteter. Hvis vi skal undgå en global klimakata-

strofe, skal tallet reduceres til 0 inden 2050. Det skal ske ved at omstille alle hjørner af samfundet til grønne løsninger og energikilder.

Gates ved udmærket, at han ikke er verdens bedste budbringer. Som han skriver, savner verden ikke rige mænd med holdninger. Han ved godt, at han selv udleder mange gange mere end dødelige ikke-milliardærer. Og han indrømmer, at han tænker mere som en ingeniør end som en politiker.

Det har han helt ret i. Bill Gates opfatter jordkloden som et komplekst apparat, der skal gennemskues. Naturen er noget, som mennesket bør have herredømme over. Når vi skaber ubalancer, er det 'problemer', som skal løses, så samfundets maskineri kan få lov at køre videre. Som en Windows-computer, der savner CTRL-ALT-DELETE.

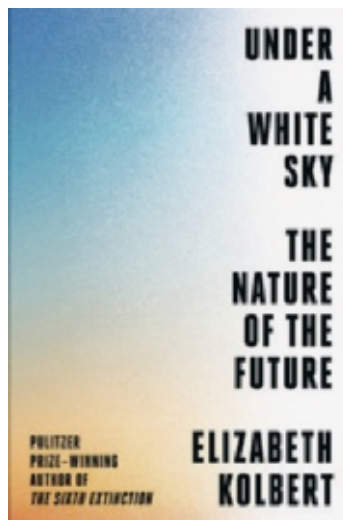
Han har den særlige form for teknologisk løsningsorientering, som er så udbredt blandt amerikanske milliardærer – og som har tendens til at filtrere de mere bøvlede aspekter af virkeligheden fra ligningen.

Gates har et godt blik for, at nøglen er politisk handling. I bogens sidste kapitler taler han endda varmt for CO₂-afgifter, regulering og tung statslig investering i grøn forskning.

Men med sin teknologifikserede køreplan er han også med til at promovere et billede, som udglatter de besværlige dele af omstillingen. Hvordan passer det skumle lobbyarbejde, som olie- og gasindustrien historisk har lavet for at miskreditere klimavidenskaben, for eksempel ind? Eller populistiske demagoger? Eller giganter som Gates' eget Microsoft, der afgiver klimaløfter med den ene hånd og donerer kampagnemidler til politikere, som aktivt modarbejder ambitiøs klimapolitik, med den anden?

Som John Maynard Keynes engang skrev, er det svære ikke at udvikle nye idéer – det er at slippe fra de gamle. Og så er vi tilbage ved citatet, der rumsterede i min indledning. Gates' klimaplan vil nemlig redde et samfund, der ikke ser noget grundlæggende galt i sin normale måde at gøre tingene på. Man savner et blik for de kræfter, der bragte os i fedtefadet i første omgang.

'Sådan undgår vi klimakrisen' er et opløftende og inspireret indlæg i klimakampen, som formentlig kommer til at gøre en reel forskel. Men den er også en påmindelse om, at verden ikke kan overlades til milliardærer – uanset hvor velmenende de må være.

BOG
'UNDER A WHITE SKY: THE NATURE OF THE FUTURE'
Elizabeth Kolbert
Penguin, 2021

Når løsningerne skaber problemerne

Måske kender du Elizabeth Kolbert fra hendes forrige bestseller om den store massedød af dyr og planter, som vi står midt i. Nu har hun skrevet en ny bog, og den handler ifølge hende selv om mennesker, der prøver at løse problemer, som er skabt af mennesker, der prøvede at løse problemer. Lige for tiden knokler videnskabs- og forretningsfolk i hele verden nemlig for at finde løsninger på klimakrisen, men Kolbert viser, at vores 'løsninger' har en tendens til at afføde nye og uforudsete problemer.

PODCAST
'HOW TO SAVE A PLANET'
Gimlet Media

Sådan redder du planeten

En forsker, en journalist og en klog gæst går ind i et podcaststudie... og så taler de om klimakrisen. 'How to Save a Planet' er en lærerig og uhøjtidelig podcast til de af os, som ikke længere tvivler på klimakrisens alvor, men gerne vil direkte til sagen: Hvad kan vi gøre?

Q&A SEBASTIAN MERNILD

Hvad læser du for tiden?

"Havbogen – eller kunsten at fange en kæmpehaj fra en gummibåd på et stort hav gennem fire årstider' af Morten A. Strøksnes, som jeg er halvvejs igennem. En bog om to mænd i en lille båd i det nordlige Atlanterhav, ved Lofoten, på jagt efter den sagnomspundne grønlandshaj. En fortælling, der giver os et indblik i havet og naturen. Fra det små til det store, dens fantastiske verden og udfordringer – og de utallige uopdagede eventyr."

Er du blevet opslugt af et emne på det seneste?

"Jeg er generelt en fagnørd. Og specielt når det kommer til mine fagområder klimaforandringer og glaciologi. Jeg er inden for de seneste adskillige år begyndt at se på andre vinkler af klimaforskningen og i særdeleshed samfundsmæssige aspekter om, hvordan vi kommer i mål med omstillingen af samfundet mod klimaneutralitet. Og hvad vi som ledere skal gøre os af overvejelser og greb for netop at nå 2030- og 2050-målsætningerne."

Hvilken bog har ændret dit syn på verden?

"Her er som sådan ikke tale om en specifik bog, men en stribe af rapporter: De fem hovedvurderingsrapporter fra FN's klimapanel (IPCC). IPCC kommer hvert sjettesyvende år med en ny vurdering af klimaets tilstand.

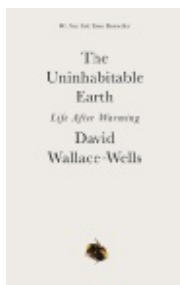
Prorektor og professor i klimaforandringer og glaciologi ved Syddansk Universitet, forfatter og medlem af FN's klimapanel. Dr.scient. fra Københavns Universitet.

Det er bekymrende læsning, men samtidig oplysende vedrørende den verden, vi er en del af – og hvad vi kan forvente os i fremtiden, hvis vores samfund ikke omstilles til klimaneutralitet."

Hvilke kulturelle perler burde alle kaste sig over?

"Jeg og min familie har haft fornøjelsen af at bo i udlandet (Alaska, New Mexico, Chile og Norge) i mere end 15 år, da jeg havde ansættelser dels som forsker, dels som leder for forskellige forskningscentre. Mange spændende kulturelle og natursteder er besøgt gennem årene. To steder står klart for mig. Det nordligste af Alaska og mødet med det lokale inuit-samfund. Samt Påskeøen i Stillehavet og mødet med det polynesiske samfund. To unikke og meget forskellige kulturer!"

Foto: PR

BOG
'THE UNINHABITABLE EARTH: A STORY OF THE FUTURE'
David Wallace-Wells
Penguin, 2019

Den nødvendige øjenåbner

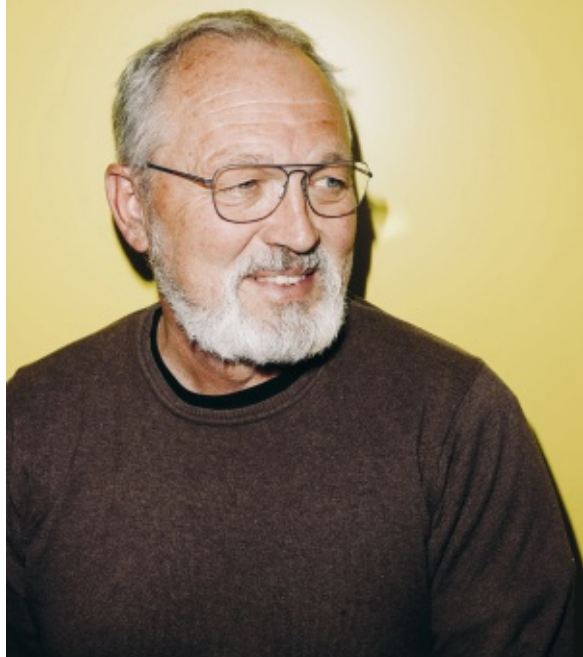
Det er meget værre, end du tror. Vi har kurs direkte mod en global nedsmeltning; fødevaremangel, flygtningekrise, klimakrige, finansiel ruin. De menneskeskabte klimaforandringer er simpelthen ved at gøre verden ubeboelig. Wallace-Wells' nyklassiker har et par år på bagen, men dens behårde – og videnskabeligt velunderbyggede – beskrivelse af kloden efter klimaforandringerne er stadig rammende. Bogen kan ruske selv de mest hårdnakkede klimafornegetere ud af deres slummer. Men overvej at nyde den sammen med noget mere løsningsorienteret.

BOG
'ANTROPOCÆN'
Nils Bubandt
Djøf Forlag, 2021

Historien om verden af i morgen

Antropocæn er navnet på den nuværende geologiske tidsalder. En tidsalder, som er navngivet efter os mennesker (anthropos er græsk for menneske), fordi vi har udviklet os til at være den dominerende naturkraft, som former klodens basale kemiske, geologiske og biologiske processer. Men hvad betyder det egentlig? Bubandt har skrevet en ambitiøs bog med syv teser, som hjælper dig med at forstå verden på ny og viser, hvordan krisen også er en anledning til at gentænke, hvad det overhovedet vil sige at være menneske på jorden.

SAMSØS ENERGIHJELT: "JEG TROEDE, FOLK VAR POSITIVE OVER FOR OMSTIL- LINGEN"

SØREN HERMANSEN, DIREKTØR,
SAMSØ ENERGIKADEMI, 61 ÅR

Efter gymnasiet overtog jeg den fædrene gård – det gik ad helvede til, så jeg kastede håndklædet i ringen efter fire år.

Senere blev jeg leder af en efterskole, hvor det gav så meget mening at se eleverne få gode karakterer, fordi de pludselig kunne forbinde hoved og hænder. Lidt skæve eksistenser, som det gjaldt om ikke at betragte som problembørn, men som 'en del af biodiversiteten'.

Så vandt Samsø en konkurrence om at omstille sig 100% til bæredygtig energi, og jeg blev leder af et nyt energikontor. Min kone foreslog mig at søge jobbet, mens jeg syntes, det var et håbløst projekt – et 'rigtigt Svend Auken-projekt', efter at han havde været til COP 3-topmøde i Tokyo. Sådan visionært, hvor man kunne se det for sig på papiret, men også at der ville blive rigtig mange kampe mellem forskellige interessegrupper.

Det lykkelige var, at jeg fik ansat en superdygtig ingeniør og planlægger, så jeg kunne koncentrere mig om organisering.

De fejl, jeg lavede, handlede meget om, at jeg troede, folk var positive over for omstillingen, men jeg havde reelt set glemt at spørge. Kun nogle nytillflyttede hippier fra København meldte sig til arbejdsgrupperne, så jeg havde jo tabt lokalsamfundet. Så lærte jeg, at jeg skulle rundt og *prime* på forhånd. Måske lidt manipulerende, men nødvendigt.

Samsø blev udstillingsrum for energiudvikling, så vi blev nødt til at lave et center for energiudvikling – Samsø Energiakademi. Vi har en masse projekter – også i udlandet, og det er mest mig, der rejser ud. Jeg synes, det er vildt spændende, og det giver rigtig god mening at rejse ud med Samsø i bagagen.

Ja, jeg er kåret som 'environmental hero' af Time Magazine. Det er jo både absurd og underligt og meget amerikansk på mange måder, men det har været godt for mig. Mit navn popper op mange steder, og det er en fordel, når jeg bruger så meget tid på at hævle rundt i verden og gøre opmærksom på de her ting. Det er fedt, helt egoistisk.

Få Djøfbladet digitalt

Download Djøfbladets app i
Apple App Store og i Google Play Store.

Nyt job?

Gør en forskel

Se de ledige stillinger her

www.naalakkersuisut.gl/da/Naalakkersuisut/Job/Ledige-stillinger